

ILULISSAT KOMMUNEPLAN 1994-2004

HÆFTE 1 - PLANREDEGØRELSE

HÆFTE 2 - FYSISKE PLANER

INDLEDNING

Ilulissat Kommuneplan 1994-2004 består af 2 hæfter.

I hæfte 1, *Planredegørelse*, er forudsætningerne for kommuneplanarbejdet og målene for kommunens udvikling beskrevet.

Det drejer sig dels om en række generelle planforudsætninger, dels om kommunens sektorplanlægning.

I hæfte 2, *Fysiske planer*, er kommuneplanens delplaner samlet.

Det drejer sig om by- og bygdezoneplanen, der afgrænser de arealer, hvor kommunalbestyrelsen er arealmyndighed, bygdeplaner for de 4 bygder samt for Ilulissat by hovedstruktur og rammer for indholdet af lokalplaner.

Retningslinjer for kommunalbestyrelsens tildeling af arealer i by- og bygdezone er indeholdt heri.

INDHOLDSFORTEGNELSE

ILULISSAT KOMMUNEPLAN 1994-2004 - PLANREDEGØRELSE

INDLEDNING	3
FORORD	5
VEDTAGELSESPÅTEGNING	6
1. PLANLÆGNINGSGRUNDLAGET	7
1.1. Lovgrundlag	8
1.2. Landsplanmæssige bindinger	10
1.3. Bebyggelsesmønsteret	16
1.4. Kommunens økonomi og sektorplanlægning	23
2. KOMMUNENS SEKTORPLANLÆGNING	27
2.1. Erhvervsplan	28
2.2. Boligplan	32
2.3. Trafikplan	37
2.4. Miljøplan	41
2.5. Forsyningsplan	44
2.6. Kommunal virksomhedsplan	48
2.7. Social og sundhedsplan	51
2.8. Skoleplan	54
2.9. Kultur og fritidsplan	57

FORORD

Hermed fremlægger Ilulissat kommunalbestyrelse den endelige udgave af "Ilulissat kommuneplan 1994-2004". Kommuneplanen fastlægger retningslinjer for kommunens udvikling frem til år 2004.

Kommunalbestyrelsen er overbevist om, at udviklingen de kommende 10 år vil byde på en række udfordringer og dermed nye muligheder for Ilulissat. Hovederhvervet i kommunen vil stadig være fiskeriet baseret på rejer og hellefisk, men i forbindelse med realiseringen af hjemmestyrets overordnede turistpolitiske mål stiller kommunalbestyrelsen store forventninger til udviklingsmulighederne i Disko-regionen generelt og i Ilulissat kommune i særdeleshed.

Ilulissat bys enestående beliggenhed ved den aktive isbræ betyder, at området allerede i dag er et stort turistmål med oplagte muligheder for en videre udvikling af turistpotentialet. Kommunalbestyrelsen ønsker derfor at støtte udviklingsbetingelserne for turisterhvervet i kommunen, som efter kommunalbestyrelsens opfattelse først og fremmest er afhængig af en udbygning af lufthavnen i Ilulissat til international beflyvning.

Sideløbende med disse bestræbelser sigter kommunalbestyrelsen mod at etablere så attraktive rammer som muligt for borgernes hverdag, hvor boliger, arbejdspladser, uddannelses- og fritidsmuligheder m.m. er dele af en sammenhængende helhed for den enkelte borger. Forbedringer af levevilkårene skabes over en årrække og over mange tiltag på forskellige områder. Kommuneplanen indeholder beskrivelser af forudsætninger og mål for udviklingen på en række af disse områder.

Målene nås gennem et stadigt samarbejde mellem borgerne, kommunalbestyrelsen, landsstyret og landstinget, og det er derfor et centralt aspekt i kommuneplanarbejdet at ajourføre og revidere planlægningsgrundlaget, så kommuneplanens oplysninger ikke fremstår forældede og uaktuelle. Der er derfor fastlagt en årlig planrutine for det løbende kommuneplanarbejde for blandt andet at koordinere kommunens årlige budgetlægning med hjemmestyrets investeringsplanlægning.

Kommuneplanen har været undervejs længe, og der er derfor allerede på nuværende tidspunkt ønsker om ajourføring af dele af planen. Med det planlægningsmæssige overblik, der nu foreligger, vil det være muligt allerede ved den førstkomende revision af planredegørelsen at gennemgå de dele af planen, der mest har behov.

Et forslag til kommuneplan blev offentliggjort i foråret 1994. Det overordnede planlægningsmæssige grundlag er fastholdt i den endelige plan, hvorimod der er foretaget en række ændringer i planens opbygning.

Med venlig hilsen,

Ole Dorph
Borgmester

VEDTAGELSESPÅTEGNING

KOMMUNALBESTYRELSENS VEDTAGELSE

Ilulissat Kommuneplan 1994-2004 er udarbejdet i henhold til :

- Landstingsforordning nr. 6 af 19. december 1986 om arealanvendelse og planlægning (som ændret ved landstingsforordning nr. 1 af 18. juni 1987), og
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 23 af 18. november 1992 om arealanvendelse og planlægning (som ændret ved hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 43 af 15. november 1994).

Et forslag til kommuneplanen blev vedtaget d. 26. oktober 1993 og fremlagt til offentlig debat i marts, april og maj 1994.

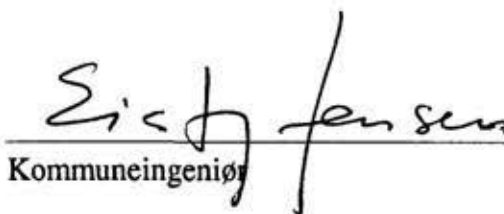
Kommunalbestyrelsen vedtog "Ilulissat kommuneplan 1994-2004" endeligt den 8. november 1994.

På baggrund af bemærkninger fra Grønlands Hjemmestyre er der foretaget en grundig revision af planforslagets opbygning og metode, hvorimod det overordnede planlægningsmæssige grundlag er opretholdt i forhold til det tidligere offentliggjorte forslag.

Ole Dorph
Borgmester

Borgmester

Sidsel Jensen
Kommuneingeniør

LANDSSTYRETS GODKENDELSE

Landsstyret har godkendt kommuneplanen som det fremgår af nedenstående godkendelsespåtegning.

1. PLANLÆGNINGSGRUNDLAGET

- 1.1. Lovgrundlag**
- 1.2. Landsplanmæssige bindinger**
- 1.3. Bebyggelsesmønsteret**
- 1.4. Kommunens økonomi og sektorplanlægning**

1.1. LOVGRUNDLAG

"Ilulissat kommuneplan 1994-2004" er udarbejdet i henhold til "Landstingsforordning nr. 6 af 19.12.1986 om arealanvendelse og planlægning" som ændret ved "Landstingsforordning nr. 1 af 18.06.1987" og "Hjemmestyrets Bekendtgørelse nr. 23 af 18.11.1992 om arealanvendelse og planlægning" som ændret ved "Hjemmestyrets Bekendtgørelse nr. 43 af 15.11.1994".

1.1.1. KOMMUNEPLANENS OPBYGNING

Bestemmelserne heri indebærer, at kommunalbestyrelsen har pligt til at tilvejebringe en kommuneplan med et nærmere angivet indhold for kommunens hovedby og bygdemæssige bebyggelser i kommunen.

En grafisk fremstilling af kommuneplanens opbygning vist på figur 1. Som det fremgår, består kommuneplanen af 2 dele:

1. Dels en planredegørelse, der indeholder en beskrivelse af de generelle forudsætninger og bindinger for kommuneplanlægningen samt en beskrivelse af kommunens sektorplanlægning i form af en række sektorplaner.

2. Dels en plandel, der indeholder en række fysiske planer: en by- og bygdezoneplan, der afgrænser det areal, hvor det er kommunalbestyrelsen, der er arealmyndighed. Bygdeplaner for Ilimanaq, Oqaatsut, Qeqertaq og Saqqaq. En hovedstruktur for Ilulissat by og rammer for indholdet af den mere detaljerede lokalplanlægning for Ilulissat by. Og endelig, retningslinjer for kommunalbestyrelsens tildeling af arealer i by- og bygdezone.

RAMMESTYRING OG GODKENDELSE

Planlovgivningen fastsætter et såkaldt rammestyringsprincip, hvor enhver plans indhold skal ligge indenfor de rammer, der er udstukket på det overordnede planniveau. En kommuneplan må således ikke være i strid med landsplanlægningen, og områdeplaner, for eksempel lokalplaner, skal overholde de rammer, der er fastlagt i kommuneplanen.

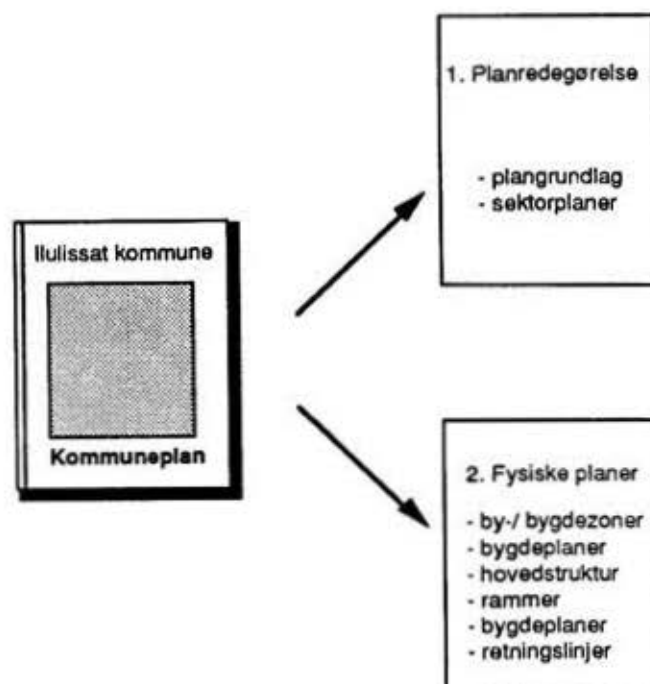

Fig. 1 - Kommuneplanens opbygning

Kommuneplanen skal godkendes af landsstyret, og den er på sin vis en "aftale" mellem kommunalbestyrelsen og hjemmestyret om den fremtidige udvikling i kommunen.

Lovgivningen indeholder derfor krav om kommunalbestyrelsens pligt til at ajourføre kommuneplanen.

AJOURFØRING AF KOMMUNEPLANEN

Lovgivningens bestemmelser om ajourføring af kommuneplanen er udtryk for, at kommuneplanlægningen er et løbende planlægningsarbejde. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at vedligeholde kommuneplanen, således at planmaterialet ikke fremstår forældet eller mangelfuldt.

Der foreligger endnu ikke nærmere retningslinjer for ajourføringen af kommuneplanen, men landsstyret har udtalt, at der vil blive lagt stor vægt på, at planredegørelsen (hvor i kommuneplanens forudsætninger og målsætninger for kommunens udvikling er beskrevet) bliver ajourført årligt.

Hensigten hermed er at sikre, at der løbende foretages en kobling mellem den fysiske og økonomiske planlægning, dels med det formål at sikre en sammenhæng mellem kommunens anlægsønsker

og budgetlægningen, dels med det formål at danne grundlag for en koordinering af hjemmestyrets investeringsplanlægning og kommunalbestyrelsens budgetlægning.

Som grundlag for den løbende vedligeholdelse af kommuneplanen, har kommunalbestyrelsen besluttet at indføre en årlig planlægningsrytme.

1.1.2. ÅRLIG PLANRYTME

Den årlige planrytme indebærer, at den foreliggende planredegørelse revideres hvert år i *januar* kvartal med henblik på at vurdere, om der foreligger ændrede forudsætninger, der nødvendiggør ændringer af planredegørelsens indhold. Der henvises til figur 2.

Planredegørelsens beskrivelser af planlægningsgrundlaget og den kommunale sektorplanlægning gennemgås og opdateres i forhold til den stedfundne udvikling, og på grundlag heraf udarbejdes et revideret forslag til planredegørelse med forslag til handlingsplaner og nye tiltag for det kommende budgetår og de efterfølgende tre overslagsår.

I *april* kvartal gennemføres en politisk vurdering af forslaget til planredegørelse; eventuelt kan der

tilrettelægges en prioriteringsdebat for den samlede kommunalbestyrelse. På grundlag heraf fastlægges budgetrammer for det kommende års budget.

I *juli* kvartal udarbejdes forslag til budget.

Vedtagelse af budgettet samt udarbejdelse af endelig planredegørelse sker i *oktober* kvartal. Planredegørelsen danner grundlag for kommunens udmelding af ønsker til hjemmestyrets investeringsplanlægning for det efterfølgende finansår. Samtidig med fremsendelse af forslag til anlægsønsker kan kommunalbestyrelsen fremkomme med kommentarer til landsplanredegørelsen og i forbindelse hermed fremsætte forslag om ændringer af by- og bygdepolitikken på længere sigt.

Temaemner for årets planlægning kan udpeges og igangsættes, og resultaterne heraf lægges til grund for den årlige justering af planredegørelsen.

I forbindelse med den førstkomende revision af planredegørelsen vil der især blive lagt vægt på en øget koordinering af kommunens fysiske og økonomiske planlægning med udgangspunkt i en gennemgang af sektorplanerne og handlingsplanerne.

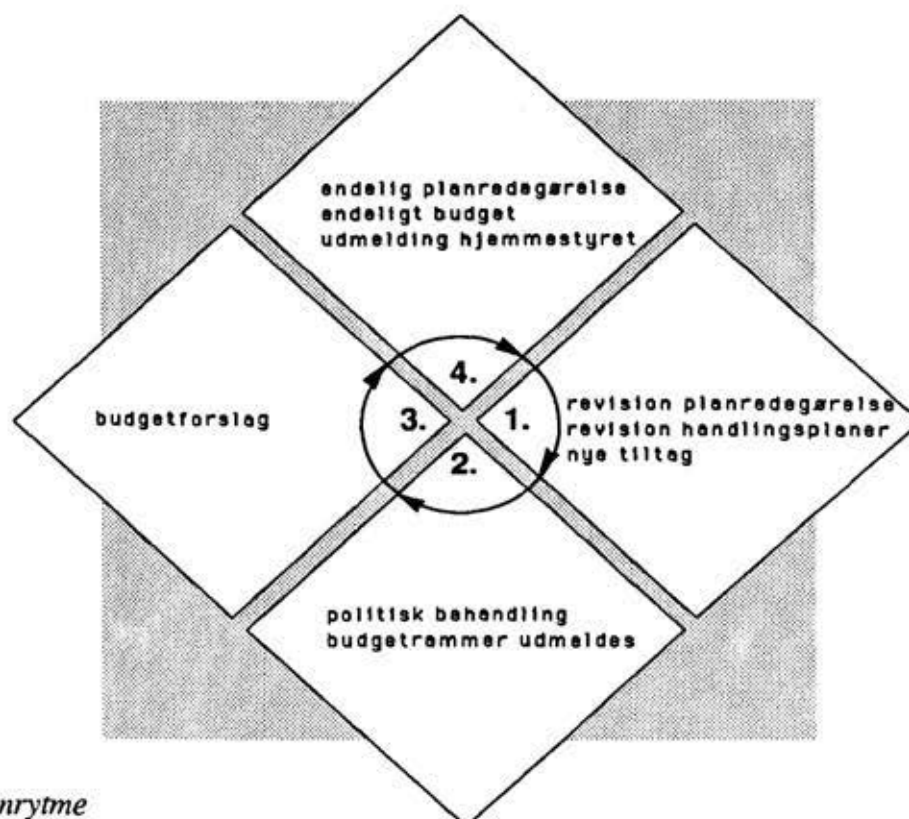

Fig. 2 - Årlig planrytme

1.2. LANDSPANMÆSSIGE BINDINGER

Som ovenfor nævnt betyder bestemmelserne om kommuneplanlægning, at kommuneplanlægningen ikke må være i strid med landsplanlægningen.

Landsplanlægningen omfatter dels landsplanmæssige hovedretningslinjer, der fastlægges af landstinget på grundlag af den årlige landsplanredegørelse, dels hjemmestyrets investeringsplanlægning, sådan som den kommer til udtryk i finansloven og i forbindelse med hjemmestyrets sektorplanlægning.

1.2.1. LANDSPANMÆSSIGE HOVEDRETNINGSLINJER

Landsstyret har i 1991 fastlagt landsplanmæssige hovedretningslinjer om varetægelse af bevaringsinteresser i kommuneplanlægningen. Bestemmelserne fremgår af Hjemmestyrets Bekendtgørelse nr. 31 af 30. oktober 1991 om varetægelse af bevaringshensyn i kommuneplanlægningen.

Bevaringsinteresserne i Ilulissat kommune er nærmere beskrevet i kultur- og fritidsplanen, jvf. afsnit 2.9., og de er indarbejdet i de fysiske planer for Ilulissat by og de enkelte bygder. Der henvises til hæfte 2.

1.2.2. ÅRLIG LANDSPANREDEGØRELSE

Landsstyret fremlagde i efteråret 1994 en landsplanredegørelse for landstinget under titlen "Arbejde og tryghed - til vores efterkommere".

Redegørelsen er bygget over to sammenhængende grundtemaer: *Hvordan sikrer vi en stigende nationalindkomst?* og *Hvilke mål for udviklingen af velfærdssamfundet kan vi nå indenfor det overskud, der skabes, og hvorledes skal disse mål prioriteres?*

Den store udfordring ifølge landsplanredegørelsen er nemlig at fremkalde den økonomiske vækst, som er en forudsætning dels for, at der kan skabes tilstrækkelige arbejdspladser både til de nuværende ledige og til den kommende voksende arbejdsstyrke, som melder sig på arbejdsmarkedet i de næste år, og dels for at velfærdssamfundet kan fastholdes og udbygges.

Debatoplæggets indledende afsnit beskæftiger sig med de økonomiske og erhvervsmæssige problemstillinger fra 1960 til idag og perspektiverne i en økonomisk vækststrategi. I den afsluttende del fremlægges der en analyse af det forventede udgiftspres på service- og overførselsområderne.

Ud fra en beskrivelse af rammebetingelserne for erhvervsudviklingen påpeges det, at større økonomisk vækst er forudsætningen for opretholdelse og forøgelse af beskæftigelsen og velstanden, og for at de velfærdspolitiske mål kan realiseres.

FISKERIET

Mulighederne for at fastholde og udvikle fiskerierhvervet er afhængig af de internationale markedsbetingelser, hvor Royal Greenland A/S de senere år har forsøgt at modvirke en uheldig prisudvikling blandt andet ved en øget markedsføring og differentiering af grønlandske fiskeriprodukter som høj-kvalitetsprodukter.

For så vidt angår rejefiskeriet antages det, at en vis spredning i udbuddet af de grønlandske rejeprodukter (forholdet mellem skalrejer og kogte / pillede rejer) vil give den største indtjening, selvom der på kort sigter samfundsøkonomiske fordele ved at prioritere trawlerfangst frem for det kystnære fiskeri. For fiskeindustrien vil der under alle omstændigheder være behov for at skære ned på antallet af fabriksanlæg i land. Det konkluderes, at der er behov for en politisk prioritering mellem de forskellige områder af rejesektoren. Dels er de naturlige ressourcer nemlig begrænsede, og dels er der et væsentligt indtjeningspotentiale i den kommercielle del af fiskeindustrien.

For så vidt angår hellefiskeriet, konstateres det, at eksportværdien har været stigende i de seneste år på grund af prisstigninger og større eksportmængder, der har placeret hellefiskprodukter som den næststørste eksportartikel, målt på eksportværdien.

Hvis det nuværende indenskabers fiskeritryk skal fastholdes, vil der imidlertid være behov for at udvide indhandlingsmulighederne ved hjælp af

indhandlingsskibe eller nye landanlæg, idet kapaciteten i visse indenskærsområder, blandt andet i Diskobugten, er væsentligt større end de langsigtede fangstmuligheder.

Det konkluderes, at det indenskærs fiskeri ikke er så kapitalkrævende som det udenskærs fiskeri. Det begrundes antagelser om, at indenskærs fiskeriet har de bedste fremtidsudsigter, men at der i det udenskærs fiskeri synes at være visse uudnyttede muligheder for en forsigtig udbygning.

TURISMEN

Landsplanredegørelsen påpeger, at der er grundlag for en større satsning på turismen som et nyt grønlandsk hovederhverv. Udover positive vurderinger af markedet anføres det, at et velfungerende turist-erhverv vil have en særlig positiv virkning på beskæftigelsen og give mulighed for en række sidegevinster, blandt andet at turisterne vil medvirke til at finansiere omkostningerne til landets infrastruktur.

ANDRE ELEMENTER I VÆKSTSTRATEGIEN

Ved siden af de to nye "erhvervslokomotiver" turisme og råstofudvinding, der skal supplere fiskeriet som bærende erhvervsområder nævner landsplanredegørelsen behovet for at styrke og udvikle de landbaserede erhverv som bygge- og anlægsvirksomhed, småproduktion og nærings- og servicevirksomhed for at opnå en udvikling mod et flersidigt erhvervsliv, der kan modvirke det høje importniveau.

ILULISSAT KOMMUNES ROLLE

Ilulissat kommune har en række indlysende muligheder for at spille en konstruktiv rolle i forbindelse med de nævnte udviklingsbestræbelser.

Erhvervsstrukturen, det turistmæssige potentiale og Disko-regionens bosætningsstruktur med næsten en fjerdedel af landets befolkning og med 5 bysamfund placeret med en - efter grønlandsk målestok - overskuelig indbyrdes afstand er vigtige forudsætninger for udvikling af et dynamisk og flersidigt erhvervsliv.

For så vidt angår erhvervsstrukturen, fremgår det af statistikken over mængder og værdier af indhandlinger fordelt på kommuner, at Ilulissats procentvis andel i 1994 af de samlede indhandlinger af rejer og hellefisk var henholdsvis 18% og 38%, svarende til 19% af den samlede værdi af indhandlinger i landet og den største værdimængde af alle kommuner. Der henvises til nedenstående figur 3.

Kommune	%
Nanortalik	0,9
Qaqortoq	1,5
Narsaq	8,0
Paamiut	0,2
Nuuk	12,5
Maniitsoq	11,1
Sisimiut	16,4
Kangaatsiaq	0,5
Aasiaat	6,6
Qasigiannguit	6,4
Ilulissat	19,0
Qeqertarsuaq	2,6
Uummannaq	5,3
Upernavik	6,9
Avanersuaq	0,4
Tasiilaq	1,3
Ittoqqortoormiut	0,3
Ialt	99,9

Fig. 3 - Værdi af indhandlinger 1994

Foreløbige opgørelser for 1995 viser dog en relativ tilbagegang i Ilulissat og en tilsvarende stor fremgang for Sisimiut. De to byer vil formentligt også i 1995 tegne sig for cirka 35% af landets samlede indhandlinger.

Disko-regionen tegnede sig for 35% af den samlede værdimængde i 1994.

For så vidt angår udviklingsmulighederne for turismen i Ilulissat kan der henvises til Greenland Tourisms "Oplæg til turismestrategi", hvori det påpeges, at målsætningen for udviklingen af turist-erhvervet er at skabe valuta-indtægter til Grønland på 500 millioner kr. årligt, og at det er i Disko-regionen, at halvdelen af disse indtægter skal indtjenes.

Beregningerne indebærer en kraftig forøgelse af atlanttrafikken, hvor en udbygning af lufthavnen i Ilulissat til atlantbetyvning vil spille en væsentlig rolle.

Det er kommunalbestyrelsens opfattelse, at Ilulissat kommune på afgørende måde kan bidrage til udviklingen af en mere alsidig og dynamisk erhvervsstruktur i landet i overensstemmelse med målsætningerne i landsplanredegørelsen, og at disse muligheder vil blive styrket ved en hurtig udbygning af lufthavnen i Ilulissat til international betyvnng.

1.2.3. BEFOLKNINGSPROGNOSE 1995-2005

Landsplanredegørelsen afsluttes med en analyse af det forventede udgiftspres på service- og overførselsområderne, som følge af den befolkningsudvikling, der forudses i den befolkningsprognose frem til år 2005, som er udarbejdet af Grønlands Statistik. Befolkningsprognosens hovedtal fremgår af figur 4.

	1995	2005	Ændring
00 - 04	10,2%	8,3%	- 13,9%
05 - 14	17,4%	18,2%	10,3%
15 - 19	6,3%	8,4%	40,7%
20 - 24	6,2%	6,8%	14,5%
25 - 59	52,6%	49,1%	- 1,9%
60 -	7,2%	9,2%	33,3%
Ialt	55.732	58.668	5,3%

Fig. 4 - Hovedtal for befolkningsprognose

Det væsentligste perspektiv i befolkningsudviklingen er, at samfundet får en større forsørgerbyrde, fordi alderssammensætningen ændres med flere børn og unge og en markant stigning i antallet af ældre. En udvikling der alt andet lige betyder større udgifter i de offentlige budgetter og behov for omfordeling af de samlede indkomster.

Befolkningsprognosen er udarbejdet af Grønlands Statistiske Kontor og omfatter alene befolkningen på landsplan. I landsplanredegørelsen knyttes der følgende bemærkninger til prognosen:

“Udviklingen i det samlede befolkningstal vil i de kommende år især være præget af det markante fald i fødselshyppigheden, der fandt sted i slutningen af 60'erne og begyndelsen af 70'erne. De årgange, som nu er på vej ud på arbejdsmarkedet, og som kommer i den alder, hvor de fleste kvinder føder børn, er altså betydeligt mindre end i de foregående år.

Gruppen af 20-24 årige kvinder er i dag kun 2/3 så stor som for 10 år siden, og aldersgruppen 15-24 årige var i 1984 dobbelt så stor som i dag. Det vil uvilkårligt betyde et fald i fødselstallet.

Derimod er der som følge af den hidtidige konstante befolkningstilvækst flere indbyggere i den aldersgruppe, som i de kommende år vil forlade arbejdsmarkedet og gå på pension.

Af den grund vil nettotilgangen til arbejdsmarkedet falde, mens antallet af aldersbetingede pensionsberettigede forventes at stige markant.

Mens der pr. 1. januar 1994 var 8 indbyggere i den erhvervsaktive aldersgruppe for hver indbygger på 60 år eller derover, vil forholdet i 2004 være 6 til 1. Samtidig forudser prognosen, at der vil være 6% flere børn og unge (0-19 år) pr. indbygger i den erhvervsaktive gruppe.”

PRES PÅ SERVICE OG VELFÆRDSUDGIFTER

Perspektiverne i denne udvikling er ifølge landsplanredegørelsen større udgifter på socialområdet, især i forbindelse med socialt- og aldersbetingede pensioner, og behov for at imødegå risikoen for en social skævvridning af samfundet, idet det vurderes, at effekten af et forventet økonomisk opsving næppe vil komme tidsnok til at afværge konsekvenserne af den hidtidige økonomiske udvikling.

På skole- og uddannelsesområdet forventes der på landsplan knap 1.300 flere skolesøgende, samtidig med at der forventes en relativ stigning i behovet for at bruge sundhedsvæsenet som følge af den for-

ventede forskydning af befolkningens alderssammensætning.

Udover etablering af nye arbejdspladser består mulighederne for at imødegå udgiftspreset efter landsplanredegørelsen i:

- regulering af kriterierne og niveauet for sociale ydelser,
- ændring af pensionsalderen til 65 år,
- ændrede regler og satser for blandt andet boligsikring, børnetilskud og boligbørnetilskud,
- bedre udnyttelse af sygehusene,
- skærpet udnyttelse af specialiserede behandlingsformer,
- centralisering af visse behandlingstilbud,
- anskelse af sundhedsudgifterne mere bredt.

BEFOLKNINGSFORHOLD

Det samlede befolkningstal for Ilulissat kommune var d. 1. januar 1995 4.497 personer fordelt med 4.052 i Ilulissat by og 445 i kommunens 4 bygder.

Befolkningsudviklingen siden 1985 fremgår af figur 5. Som det ses, har der været en samlet vækst i perioden 1985-90, hvorimod befolkningstallet er faldet med 1,6% i perioden 1990-95. Denne befolkningsmæssige tilbagegang har alene berørt Ilulissat by, hvorimod der har været en kraftig vækst på over 60% i perioden i bygden Saqqaaq.

Befolkningstallene for Ilulissat for perioden efter 1995 er baseret på indekstal for den seneste landsdækkede befolkningsprognose udarbejdet af

	Ilulissat (%)	Grønland (%)	Difference
00 - 05	12,0	12,2	- 0,2
06 - 16	17,9	18,0	- 0,1
17 - 24	10,7	9,9	+ 0,8
25 - 59	51,9	52,6	- 0,7
60 -	7,4	7,2	+ 0,2

Fig. 6 - Aldersfordeling 1995

Grønlands Statistiske kontor. Det er forudsat, at befolkningsudviklingen vil forløbe som på landsplan, idet befolkningens alderssammensætning ligger meget tæt op ad tallene på landsplan. Det er forudsat, at forholdet mellem by- og bygdebefolkningen fastholdes. Der henvises til figur 6.

I forbindelse med den årlige gennemgang af planredegørelsen vil den faktiske befolkningsudvikling blive fulgt nøje med henblik på korrektioner i fremskrivningen.

SÆRLIGE SEKTORPOLITISKE PROBLEMSTILLINGER

Landsplanredegørelsen indeholder en beskrivelse af særlige sektorpolitiske problemstillinger i forbindelse blandt andet med de førnævnte langsigtede vækstpolitiske målsætninger og landsstyrets omkostningsdæmpende politik.

Det drejer sig om fastholdte priser på *forsyningsområdet* for el, vand, varme og telekommunikation

	1985	1990	1995	2000	2005
Ilulissat	3.929	4.191	4.052	4.166	4.265
Ilimanaq	94	86	84	86	88
Oqaatsut	78	63	63	65	66
Qeqertaq	102	111	110	113	116
Saqqaaq	145	117	188	193	198
Ialt	4.348	4.568	4.497	4.623	4.733

Fig. 5 - Befolkningsudvikling og prognose

og på *transportområdet* med investeringer i forbindelse med overgangen til containertransport og etablering af nye landingsbaner til fastvingede fly.

I den sammenhæng må det forventes, at de nye landingsbaner til fastvingede fly i Aasiaat og Uummannaq vil påvirke de turisterhvervsmæssige muligheder i Disko-regionen og nordregionen positivt, en udvikling der yderligere kan styrkes ved udbygning af landingsbanen i Ilulissat til international beflyvning og stambane for de to nævnte landingsbaner og foren ny landingsbane i Upernavik.

På *erhvervsområdet* udpeger landsplanredegørelsen etableringen af nye arbejdspladser som en presserende velfærdspolitisk opgave for at imødegå ledigheden. I den forbindelse har hjemmestyret prioriteret og vil fortsat prioritere ekstraordinære initiativer, der kan bidrage til at styrke den samlede beskæftigelse, særligt højt. Tilskud er fordelt:

- på egentlige beskæftigelsesprojekter,
- på arbejdspladser inden for fiskeindustrien,
- som løntilskud til opretholdelse af permanente arbejdspladser,
- som løntilskud til oprettelse af nye arbejdspladser med kort varsel,
- på arbejdsmarkeds- og uddannelsesprojekter til unge m.v.

En beskrivelse af igangsatte initiativer og en kortlægning af yderligere muligheder først og fremmest i forbindelse med turisterhvervet og mulighederne for råstofudnyttelse i kommunen vil blive taget op i forbindelse med det videre kommuneplanarbejde.

Som et centralt tema for kommuneplanlægningen definerer landsplanredegørelsen en målsætning om, at *boligforsyningen*, gennem opførelse af forskellige boligkategorier, kan dække behovet svarende til den potentielle efterspørgsel, der er udtrykt ved PB20 (det vil sige, at alle enlige og samlevende over 20 år skal kunne tilbydes en bolig). Tilskudsbyggeriet skal endvidere koncentreres om de byer, der har størst boligmangel. Beregninger af boligbehovet i 1991 er vist på figur 7, og det fremgår heraf, at der er et relativt stort boligbehov i Ilulissat by, hvorimod boligforsyningen i bygderne svarer til gennemsnittet på landsplan.

		Boligbehov	Dækning (%)
Ilulissat	By	1.746	77
	Bygder	168	79
Grønland	By	19.097	87
	Bygder	3.831	79

Fig. 7 - Boligforsyning

Økonomidirektoratets boligafdeling har beregnet bolig mangelen i byerne, hvoraf det fremgår, at bolig mangelen såvel på landsplan som i Ilulissat er aftagende, men at situationen i Ilulissat stadig er mere alvorlig end på landsplan, jvf. figur 8.

	1990 %	1993 %	1995 %
Ilulissat by	34	22	14
Alle byer	21	11	8

Fig. 8 - Boligmangel

For så vidt angår fornyelse af boligbestanden er hjemmestyret i gang med en omfattende renovering af mere end 4.500 af hjemmestyrets ialt 7.800 udlejningsboliger, og der er iværksat et bygdebolig-program, der skal hæve standarden af boligerne i bygderne og afhjælpe bolig mangelen. Bygdebolig-programmet omfatter blandt andet boliger, der er indrettet til handicappede og ældre samt sanering af ældre boliger i meget dårlig stand.

EN MODERNE BYGDEPOLITIK

Under denne overskrift påpeges det i landsplanredegørelsen, at resultaterne af bygdeinvesteringerne på landsplan indtil i dag ikke har stået mål med forventningerne, og at det må erkendes, at der ikke desto mindre er et akut behov for i visse områder at forbedre velfærdsniveauet i bygderne, hvor basale funktioner som affaldshåndtering, vandforsyning og boligforhold udgør et sundhedsproblem.

På den baggrund er erhvervsinvesteringerne i

bygderne rettet mod en fortsat udbygning af indhandlingsfaciliteterne for at sikre det primære erhvervsgrundlag i bygderne og mod anlæg af mere velfærdsorienteret art, især på boligområdet og i forbindelse med servicehuse. I den forbindelse nævnes mulighed for en mere systematiseret udvikling af sekundære erhvervsmuligheder inden for husflid, skindbearbejdning m.v.

I forbindelse med det løbende kommuneplanarbejde vil boligstandarden og saneringsbehovet i bygderne

samt behovet for velfærdsorienterede investeringer blive undersøgt nærmere.

1.2.4. HJEMMESTYRETS INVESTERINGS-PLANLÆGNING

Hjemmestyrets investeringsplan for Ilulissat kommune for perioden 1996-1999 opgjort på sektorer fremgår af finanslovens anlægsdel, jvf. figur 9. Det ses, at der ialt er planlagt investeringer på 97,3 mio. kr. i perioden.

Sektorplan	1996	1997	1998	1999	Ialt
1. Erhvervsplan	0	0	0	0	0
2. Boligplan	18,7	28,2	19,1	3,8	69,8
3. Trafikplan	0	0	1,0	3,0	4,0
4. Miljøplan	0,6	0	0	0	0,6
5. Forsyningsplan	2,0	2,0	0,4	2,4	6,8
6. Komm. virks. plan	1,1	0,6	0	0	1,7
7. Socialplan	2,6	11,8	0	0	14,4
8. Skoleplan	0	0	0	0	0
9. Kultur- og frit. plan	0	0	0	0	0
Ialt, mio. kr.	25,0	42,6	20,5	9,2	97,3

Fig. 9 - Hjemmestyreinvesteringer opgjort på sektorer

1.3. BEBYGGELSESMØNSTERET

I forbindelse med kommuneplanarbejdet er der foretaget følgende inddeling af kommunens areal:

- 1.3.1. - Ilulissat by og byzone
- 1.3.2. - Ilimanaq og bygdezone
- 1.3.3. - Oqaatsut og bygdezone
- 1.3.4. - Qeqertaq og bygdezone
- 1.3.5. - Saqqaq og bygdezone
- 1.3.6. - Frilandszonen

Kommunalbestyrelsen er arealmyndighed i by- og bygdezoner. Landsstyret er arealmyndighed i kommunens øvrige areal, frilandszonen.

Befolkningstallets fordeling på by- og bygder har været meget konstant siden 1980 med ca. 90% af befolkningen bosat i byen og ca. 10% i kommunens bygder. Bybefolkningen udgør en relativ større andel af den samlede befolkning end tilsvarende på landsplan.

Med udgangspunkt i landsplanredegørelsens markering af, at den tidligere vandring fra bygderne til byerne skal bremses gennem erhvervs- og velfærdsinvesteringer, er det forudsat, at bygdebefolkningens andel af den samlede befolkning i Ilulissat kommune ikke vil falde relativt.

1.3.1. ILULISSAT BY, HOVEDSTRUKTUR

Hovedstrukturen for Ilulissat by er vist på figur 10 og bygger i det væsentlige på den hidtil gældende "Byplan Ilulissat 1984-1995". Det vurderes, at rummeligheden i hovedstrukturen kan dække behovet i planperioden.

Fra en sluttet bebyggelse mellem Kirkebugten og havnen har byen de sidste ca. 30 år bredt sig mod vest, syd og øst til at dække et område på ca. 2,3 x 1,6 km.

Kommuneplanens rammer for lokalplaner giver mulighed for yderligere byudvidelse mod syd, hvor de seneste års udbygning af byen har foregået.

Lufthavnen er beliggende ca. 3,5 km. nordøst for byen.

Hovedstrukturen omfatter de arealer i byzone, der er udlagt til bymæssige formål. Byzonens øvrige areal rummer arealer til nærrekreative formål o.l.

I de efterfølgende afsnit om kommunens sektorplanlægninger kommunalbestyrelsens målsætninger for byudviklingen beskrevet i forhold til hovedstrukturen og vil i forbindelse med det videre kommuneplanarbejde blive ledsaget af temakort. Herudover henvises til hovedstrukturen i hæfte 2, afsnit 3.

1.3.2. ILIMANAQ, BYGDEPLAN

Befolkningsudviklingen de seneste 10 år fremgår af figur 11. Som det ses, har befolkningstallet været relativt konstant de seneste år.

Erhvervsgrundlaget er fiskeri. Der findes gode fangstmuligheder på Isfjorden, men produktionsanlægget er ikke moderniseret og kan derfor ikke behandle råvarer.

Det kommunale fællesværksted er placeret uhensigtsmæssigt langt fra vandet.

Bygdens gunstige placering tæt på Ilulissat og Qasigiannugit og nabo til Isfjorden åbner mulighed for at oprette turistorienterede faciliteter (eksempelvis i forbindelse med restaurering af de gamle handelsbygninger i bygden) og dermed skabe et mindre antal deltidsarbejdspladser.

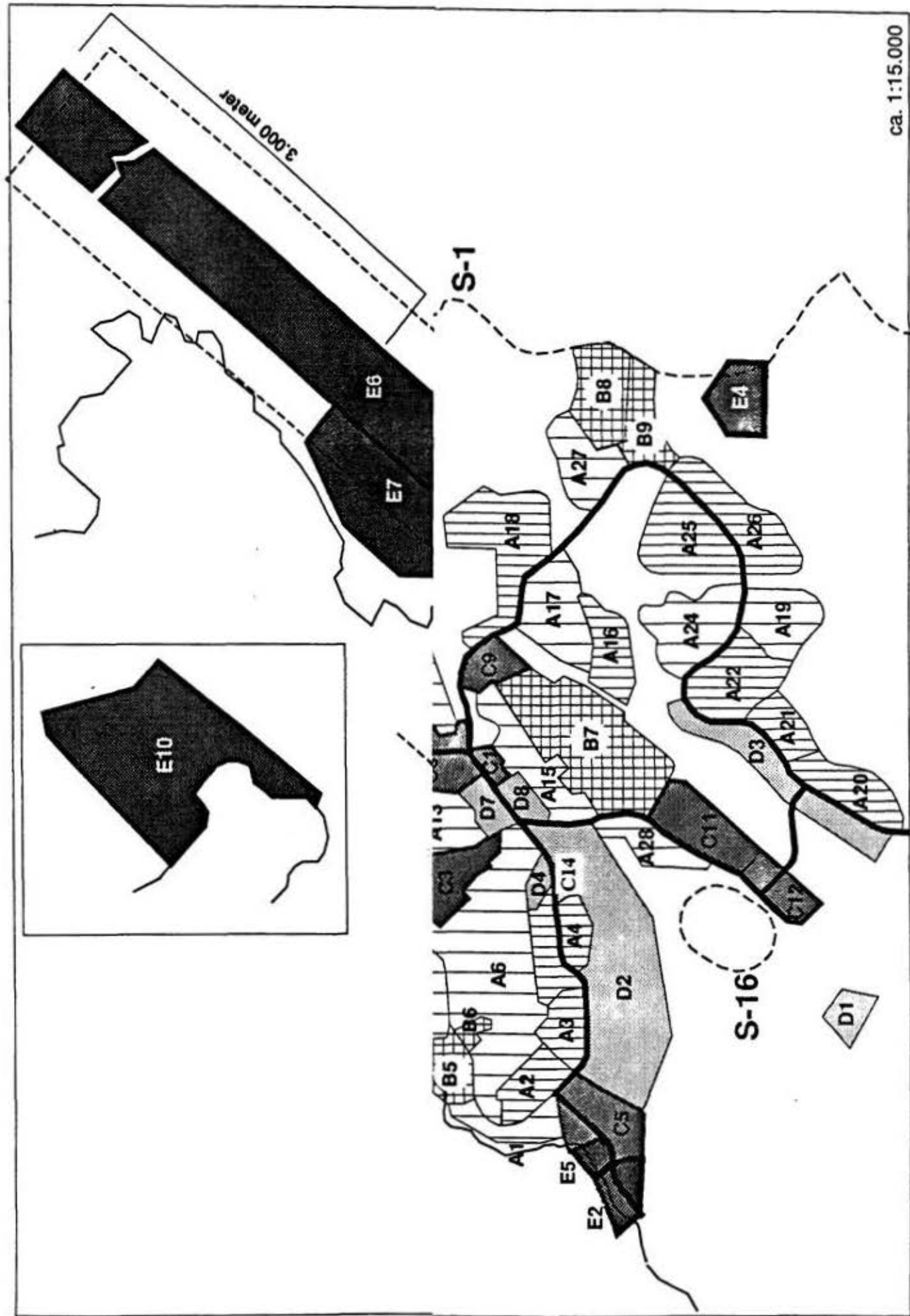
En del af *boligmassen* trænger til renovering og fornyelse. Der er behov for en udbygning af boliger især til ældre.

I *trafik*al henseende bør veje og stier forbedres. Særligt vil en nord-syd gående kørespor fra produktionsanlæg til anløbsbro og butik med kørespor til grusgrav være en stor forbedring.

Der er anløbsbro ved produktionsanlægget og ved

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Ilimanaq	94	86	78	76	87	86	87	82	83	74	84

Fig. 11 - Befolkningsudvikling, Ilimanaq

butikken, men ingen jollepontoon. Generelt er anløbsforholdene ikke gode ved vestenvind, og muligheder for at anlægge beskyttet mole, der kan give læ til joller, bør undersøges.

Helistop ligger på bygdens boldbane, og en flytning bør derfor undersøges. Ligeledes er der behov for ventefaciliteter.

Forsynings- og miljøforhold. Der er ønsker om en forbedret affaldsplads med kontrolleret afbrænding samt fast tømningssplads for natrenovation og behov for forbedringer af afgrøftninger.

Der er behov for en udbygning af elforsyningen og elværkets tankkapacitet.

Vandforsyning sker via ledning fra vandsø til tankanlæg. Tankanlæggets kapacitet er begrænset og ikke hensigtsmæssigt placeret. Ledningen fra vandsøen er vanskelig at holde i funktion, og der er ikke tilstrækkelige tapsteder i bygden. Der er behov for at etablere vandforsyning til produktionsanlægget. Der etableres afsaltningsanlæg i 1996.

Institutioner og offentlig service. Der er en god KNI butik i bygden.

Der er ikke servicehus. Der er ikke børneinstitutioner, men dagplejeordningen fungerer godt. Skolen har tilstrækkelig størrelse til det aktuelle behov.

Forsamlingshuset er forholdsvist nyt og velfungerende, og der er en lille kirke.

Der findes boldbane, som om vinteren anvendes til helistop.

Bygnings- og naturbevaring. I henhold til hjemmestyrets Bekendtgørelse nr. 31 af 30.10.91 om varetægelse af bevaringshensyn i kommuneplanlægningen skal kommunalbestyrelsen i henhold til §4 tilvejebringe en kortlægning og dokumentation af bevaringsinteresserne i bygder. I henhold hertil udpeges følgende enkeltbygninger:

B-803, lager opført 1741, B-804, fiskehus opført 1928, B-806, lager og tidligere kulhus opført 1950, B-807, tidligere bestyrerbolig opført 1751, B-808, lager opført 1950, B-810, kirke opført 1908, B-827,

tidligere trankogeri samt området omkring de gamle handelsbygninger.

Ilimanaq og bygdezonen omkring Ilimanaq ligger indenfor det område, som kommunalbestyrelsen overvejer at udarbejde frilandsplan for i forbindelse med inddragelse af Kangia området til eventuel naturpark.

Klausulerede zoner. Bygdeplanen fastlægger sikkerhedszone for helistoppet og omkring tankanlægget.

Sikkerhedszonen for helistoppet fastlægges med hjemmel i Statens Luftfartsvæsens bestemmelser for civil luftfart. Sikkerhedszonen omkring tankanlægget er fastlagt som et areal med radius = 20 m. omkring tankanlægget. Sikkerhedszonen fastlægges med hjemmel i Bekendtgørelse nr. 9 af 06.03.87 om brandfarlige væsker. Området administreres af Direktoratet for Sundhed og Miljø under hjemmestyret. Spærrezonen omkring vandressourcer er fastlagt med hjemmel i landstingsforordning nr. 12 af 22.12.88 om beskyttelse af miljøet som ændret ved landstingsforordning nr. 7 af 13.05.93.

Der henvises til bygdeplanen i hæfte 2, afsnit 2.1.

1.3.3. OQAATSUT, BYGDEPLAN

Befolkningsudviklingen de seneste 10 år fremgår af figur 12. Som det ses, har befolkningstallet været konstant de seneste år.

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Oqaatsut	78	74	71	62	62	63	68	62	60	59	63

Fig. 12 - Befolkningsudvikling, Oqaatsut

Erhvervsgrundlaget er fiskeri med hovedindhandlingsmulighed i Ilulissat. Produktionsanlægget producerer en begrænset mængde tørfisk

Det kommunale fællesværksted er i dårlig stand.

Den korte afstand til Ilulissat åbner mulighed for erhverv på turistområdet, særligt i form af vandre- og slædeture.

Boligmassen trænger til modernisering/fornyelse.

I *trafikal* henseende er der behov for etablering af kørespor, først og fremmest til anløbsbroen og butikken. Herudover er der kun tale om beskedne stianlæg.

Anløbsbroen er nedslidt og trænger til reparation, og pladsforholdene dårlige og snævre. Jolleliggepladser og pontonbro er udsat for østenvind, og der er behov for etablering af læforanstaltninger.

Der er behov for etablering af helistop i Oqaatsup.

Forsynings- og miljøforhold. Affaldsplads findes ca. 500 m. nordvest for bygden, kontrolleret afbrændingsplads og ny deponeringsplads er ønskelig.

Elforsyningen skønnes tilstrækkelig.

Vandtank og afsaltningsanlæg er opført i 1994.

Institutioner og offentlig service. Ny KNI butik og nyt lager findes.

Der er ikke børneinstitutioner. Der findes skolekapel med passende størrelse.

Bygnings- og naturbevaring. I henhold til hjemmestyrets Bekendtgørelse nr. 31 af 30.10.91 om varetagelse af bevaringshensyn i kommuneplanlægningen skal kommunalbestyrelsen i henhold til §4 tilvejebringe en kortlægning og dokumentation af bevaringsinteresserne i bygder. I henhold hertil udpeges følgende enkeltbygninger:

B-62, pakhus opført 1894, B-66, kontor opført 1898, B-111, forsamlingshus opført 1923, B-122, butik opført 1921-23 samt området ved tidligere butik, lager, kontor og forsamlingshus.

Der henvises til bygdeplanen i hæfte 2, afsnit 2.2.

1.3.4. QEQERTAQ, BYGDEPLAN

Befolkningsudviklingen de seneste 10 år fremgår af figur 13. Som det ses, har befolkningstallet været konstant de seneste år.

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Qeqertaq	102	98	114	114	114	111	103	119	109	113	110

Fig. 13 - Befolkningsudvikling, Qeqertaq

Erhvervsgrundlaget er fiskeri efter hellefisk fra Torssukaatak. Der er i 1992 taget et nyt produktionsanlæg i brug, hvor hellefisken renses og fryses for videre forarbejdning i Ilulissat. Herudover er der en mindre produktion af tørfisk.

Det kommunale fællesværksted er opført i 1991 ved jollepladserne og anløbsbroen.

En del af *boligmassen* trænger til vedligeholdelse og fornyelse. Der er de senere år opført en del selvbyggerboliger. Der er især behov for en udbygning af ældreboliger.

I *trafikal* henseende er der i 1992 anlagt ny anløbsbro. Ved nedrivning/flytning af B-38 kan havneområdet udvides.

Der er behov for etablering af nye stier, men det er forbundet med vanskeligheder at etablere egentlige kørespor.

Helistoppet er beliggende ca. 500 m. nord for bygden, og der er behov for etablering af ventefaciliteter.

Forsynings- og miljøforhold. Affaldsplads er beliggende nord for helistoppet, og placeringen har givet visse problemer for beflyvningen. Der er ønske om etablering af kontrolleret afbrænding og en bedre placering.

Elværkets kapacitet bør udbygges. Vandforsyning foregår fra en frostsikret vandtank, der fyldes fra vandbåd i den isfri periode. Der er kun taphus ved vandtanken. Afsaltningsanlæg blev etableret i 1994.

Tankanlægget for brændstof er for lille, og der er planlagt nyt tankanlæg.

Institutioner og offentlig service. Der er en nyere KNI butik i bygden.

Der er ikke børneinstitutioner, men pasningsordninger etableres efter behov. Den tidligere skolekapel har efter nyt kirkebyggeri tilstrækkelig kapacitet.

Forsamlingshuset er opført i 1977, og bygningen trænger til istandsættelse. Ny kirke er taget i brug i 1992.

Bygnings- og naturbevaring. I henhold til hjemmestyrets Bekendtgørelse nr. 31 af 30.10.91 om varetagelse af bevaringshensyn i kommuneplanlægningen skal kommunalbestyrelsen i henhold til §4 tilvejebringe en kortlægning og dokumentation af bevaringsinteresserne i bygder. I henhold hertil udpeges følgende enkeltbygninger:

B-38, lager, B-40, pakhus opført 1945, B-41, reklingehus opført 1943, B-43, kulhus opført 1893 samt området omkring den nye kirke og det gamle handelsområde.

Klausulerede zoner. Bygdeplanen fastlægger sikkerhedszone for helistoppet og sikkerhedszone omkring tankanlægget.

Sikkerhedszonen for helistoppet fastlægges med hjemmel i Statens Luftfartsvæsens bestemmelser for civil luftfart.

Sikkerhedszonen omkring tankanlægget er fastlagt som et areal med radius = 20 m. omkring tankanlægget. Sikkerhedszonen fastlægges med hjemmel i Bekendtgørelse nr. 9 af 06.03.87 om brandfarlige væsker. Området administreres af Direktoratet for Sundhed og Miljø under hjemmestyret.

Der henvises til bygdeplanen i hæfte 2, afsnit 2.3.

1.3.5. SAQQAQ, BYGDEPLAN

Befolkningsudviklingen de seneste 10 år fremgår af

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Saqqaq	145	124	124	109	107	117	126	152	163	189	188

Fig. 14 - Befolkningsudvikling, Saqqaq

figur 14. Som det ses, er befolkningstallet vokset kraftigt de seneste år.

Erhvervsgrundlaget er fangst og fiskeri. Der er produktionsanlæg med opskæring placeret tæt ved anløbsbroen. Produktionsanlægget har vandledning direkte fra vandsø.

Det nye kommunale fællesværksted er taget i brug i 1993. Der er et privat værksted for motorservice i bygden.

Saqqaq har traditionelt en del turisme, og en udbygning af turisterhvervet kan skabe enkelte deltidsarbejdspladser.

En stor del af *boligmassen* trænger til fornyelse/modernisering.

I trafik henseende bør vejen mellem anløbsbroen og butikken forbedres, ligesom det er ønskeligt med kørespor til den østlige del af bygden, hvor heliporten, affaldsplads og grusgrav er beliggende.

Havnepladsen er lille, og særlig adgang til produktionsanlægget bør forbedres.

Anløbsbroen har lille vanddybde. Der er pontonbro for joller ved kommuneværkstedet.

Helistop er beliggende ca. 600 m. nordøst for bygdens midte. Der er behov for etablering af ventefaciliteter.

Forsynings- og miljøforhold. Der er ønsker om etablering af kontrolleret afbrænding samt forbedringer af afgrøftninger, da flere områder er vandlidende.

Elværket blev udvidet i 1994 og nyt tankanlæg etableret i 1995.

Vandforsyning sker fra vandsø ca. 700 m. nord for bygden til beholder i produktionsanlægget. Ledningen holdes frostfri ved returpumpning til søen (cirkulation). Fra beholderen fordeles vandet til 2 taphuse.

Institutioner og offentlig service. Der er ny KNI butik og lager i bygden.

Nyt servicehus blev taget i brug i 1992. Huset er sammenbygget med nyt forsamlingshuset fra 1992 til et stort, centralt beliggende beboerhus. Der er ikke børneinstitutioner, men etableret pasningsordning i det nye beboerhus.

Skolen er opført i 1960, og størrelsen skønnes passende.

Saqqaq har en lille kirke.

Fodboldbane og legeplads ligger ved skolen.

Bygnings- og naturbevaring. I henhold til hjemmestyrets Bekendtgørelse nr. 31 af 30.10.91 om varetagelse af bevaringshensyn i kommuneplanlægningen skal kommunalbestyrelsen i henhold til §4 tilvejebringe en kortlægning og dokumentation af bevaringsinteresserne i bygder. I henhold hertil udpeges følgende enkeltbygninger:

B-67, pakhus med ukendt opførelsesår, B-69, pakhus opført 1922, B-72, pakhus opført 1893, B-73, tidligere bestyrerbolig opført 1905, B-86, tidligere forsamlingshus, B-143, kirke opført 1909 samt området ved de gamle handelsbygninger og kirken.

Klausulerede zoner. Bygdeplanen fastlægger sikkerhedszone for helistoppet og sikkerhedszone omkring tankanlægget samt spærrezone omkring vandressourcer.

Sikkerhedszonen for helistoppet fastlægges med hjemmel i Statens Luftfartsvæsens bestemmelser for civil luftfart.

Sikkerhedszonen omkring tankanlægget er fastlagt som et areal med radius = 20 m. omkring tankanlægget. Sikkerhedszonen fastlægges med hjemmel i Bekendtgørelse nr. 9 af 06.03.87 om brandfarlige væsker. Området administreres af Direktoratet for Sundhed og Miljø under hjemmestyret. Spærrezonen omkring vandressourceoplandet er fastlagt med hjemmel i landstingsforordning nr. 7 af 13.05.88 om beskyttelse af miljøet som ændret ved landstingsforordning nr. 7 af 13.05.93.

Der henvises til bygdeplanen i hæfte 2, afsnit 2.4.

SUPPLERING AF BYGDEPLANERNES OPLYSNINGER

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil bygdeplanernes forudsætningsbeskrivelser blive suppleret med mere detaljerede registreringer, blandt andet vedrørende boligstatistiske oplysninger, saneringsoplæg og principielle bebyggelsesplaner.

På grundlag heraf vil bosætningsmønsteret blive nærmere vurderet med henblik på fastlæggelse af en overordnet målsætning for udviklingen i de enkelte bebyggelser.

1.3.6. FRILANDSZONEN

I tilknytning hertil vil behovet for udarbejdelse af frilandsplaner for de kommunale interesseområder i frilandszonen blive vurderet.

Der henvises til hæfte 2, afsnit 1.5.

1.4. KOMMUNENS ØKONOMI OG SEKTORPLANLÆGNING

1.4.1. BUDGET 1996

Det økonomiske spillerum i kommunens budget, det vil sige forskellen mellem kommunens indtægter og udgifter, er af afgørende betydning for mulighederne for at realisere kommuneplanens mål og handlingsplaner indenfor de enkelte sektorområder.

Kommunens økonomi, sådan som den fremgår af budget 1996, fremgår af figur 15.

Driftsresultatet for regnskabsåret 1994 udviste et overskud på knap 5 mio. kr. og der forventes yderligere et overskud på over 7 mio. kr. for budgetåret

1995. For budgetåret 1996 og overslagsårene 1998 og 1999 forventes der positive driftsresultater, hvorimod der forventes et negativt resultat i 1997. Bevægelserne i budgettet viser en svag forøgelse af såvel driftsudgifterne og indtægterne og et kraftigt fald i anlægsudgifterne. De positive resultater for budgetårene 1996, 1998 og 1999 forudsætter således en vigende anlægsramme henimod nulstilling i 1999.

Kassebeholdningen ultimo 1995 var på 13,8 mio. kr. Men den negative udvikling i slutningen af 1995 med lukning af fabrikken og vigende fangstmængder har dog vist, at der kan blive brug for den likviditet, der er oparbejdet igennem 1995. Det er derfor

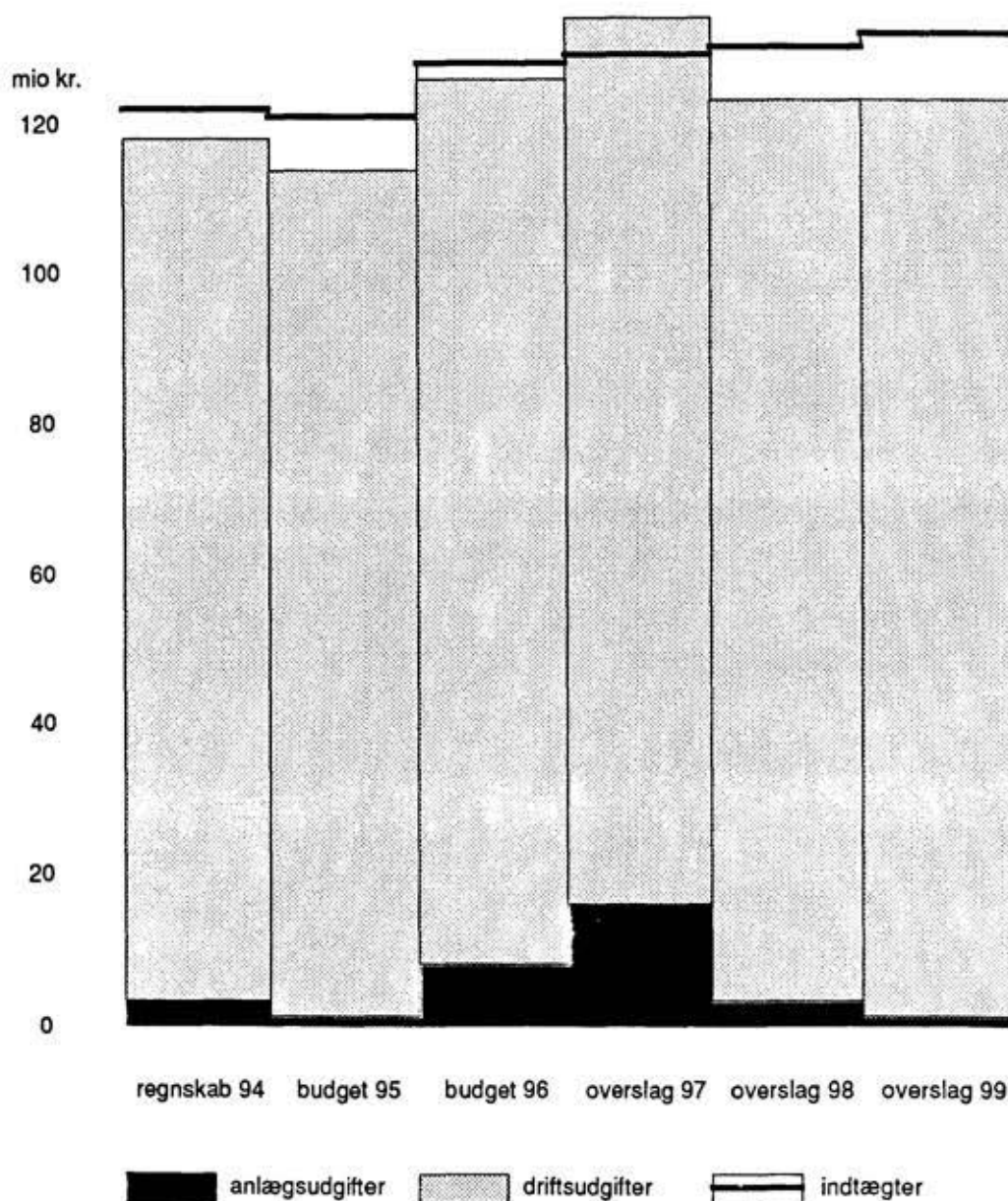

Fig. 15 - Kommunens økonomi

presserende, at der etableres et bæredygtigt alternativt erhvervsgrundlag i kommunen for at skabe de fornødne arbejdspladser til sikring af skattegrundlag og minimering af de sociale udgifter. Ikke mindst af hensyn til mulighederne for at fastholde og eventuelt øge anlægsrammen.

1.4.2. OVERSIGT OVER KOMMUNENS SEKTORPLANLÆGNING

Kommunens sektorplanlægning omfatter ialt 9 sektorplaner, der er afstemt kommunens forvaltningsstruktur og tilsammen dækker hele kommunens virksomhed. De 9 sektorplaner er afgrænset således, at de hver især udgør et sammenhængende område, for hvilket kommunalbestyrelsen kan formulere en politik, jvf. figur 16.

SEKTORPLANERNES OPBYGNING

De enkelte sektorplaner er opbygget således:

1. Afgrænsning og beskrivelse af planområdet, herunder eventuelt regelgrundlag og sammenhæng med andre sektorområder.
2. Eksisterende forhold og udviklingstendenser, herunder eventuelle prognoser for udviklingen.
3. Overordnet målsætning for sektorområdet; det vil sige kommunalbestyrelsens politik for områdets udvikling på lang sigt.
4. Planområdets indpasning i kommuneplanens hovedstruktur.
5. Handlings- og økonomiplan for budgetåret og de tre efterfølgende overslagsår.

Den ensartede opbygning af sektorplanerne sikrer,

- at der for hvert sektorområde kan ske en afvejning og prioritering af initiativer og ønsker om udbygning på grundlag af den overordnede politik, og
- at der på grundlag af kommuneplanens hovedstruktur kan ske en tværsektoriel afvejning og koordinering af udbygningsønskerne, herunder overblik over behov for lokalplanlægning.

PLANEMNER, HANDLINGSPLANER OG DRIFTSØKONOMIPLANER

Planemnerne under de enkelte sektorplaner er afstemt budgettet, og handlingsplanerne for de enkelte sektorplaner er ledsaget af oplysninger om, hvilke konti den enkelte handlingsplan omfatter.

På det grundlag er handlingsplanernes anlægs- og investeringsoversigter suppleret med en samlet driftsøkonomiplan for hvert sektorområde.

Hensigten er at etablere en sammenhæng mellem forvaltningsstruktur, sektoropdeling og budget. Planredegørelsen er således det første forsøg på at samordne kommuneplanlægningen og budgetlægningen.

KOMMUNENS SEKTORPLANLÆGNING - oversigt over sektorplaner		
SEKTORPLAN	PLANEMNER	FORVALTNING
1. ERHVERVSPLAN	1. Håndværk, industri, fiskeri / fangst 2. Service, handel og omsætning	Arbejdsmarkeds- og Erhvervskontoret
2. BOLIGPLAN	1. Boligudbygning 2. Boligforbedring 3. Byggemodning	Teknisk forvaltning
3. TRAFIKPLAN	1. Veje og stier 2. Kollektiv trafik 3. Havne 4. Heliport / helistops / lufthavn	Teknisk forvaltning
4. MILJØPLAN	1. Spildevand 2. Renovation 3. Kemisk affald	Teknisk forvaltning
5. FORSYNINGSPLAN	1. El 2. Vand 3. Varme 4. Tele	Teknisk forvaltning
6. KOMMUNAL VIRKSOMHEDSPLAN	1. Virksomheder 2. Brandslukning 3. Kirkegårde 4. Servicehuse	Teknisk forvaltning
7. SOCIALPLAN	1. Offentlig hjælp 2. Forebyggelse 3. Beskæft.frem. foranstaltninger 4. Børn og unge 5. Handicappede 6. Ældre	Socialforvaltningen
8. SKOLEPLAN	1. Skoler 2. STI-uddannelsen	Kultur- og Undervisningsforvaltningen
9. KULTUR- OG FRITIDSPLAN	1. Kultur 2. Fritid 3. Turisme 4. Bevaring	Kultur- og Undervisningsforvaltningen

Fig. 16 - Oversigt over sektorplaner

2. KOMMUNENS SEKTORPLANLÆGNING

- 2.1. Erhvervsplan**
- 2.2. Boligplan**
- 2.3. Trafikplan**
- 2.4. Miljøplan**
- 2.5. Forsyningsplan**
- 2.6. Kommunal virksomhedsplan**
- 2.7. Social og sundhedsplan**
- 2.8. Skoleplan**
- 2.9. Kultur- og fritidsplan**

2.1. ERHVERVSPLAN

2.1.1. INDLEDNING

Erhvervsplanen omfatter i princippet samtlige arbejdspladser i kommunen fordelt på følgende planemner:

- Miljøbelastende erhverv (råstofudvinding, fiskeri, fangst, håndværk og industri).
- Ikke miljøbelastende erhverv (offentlig og privat service, handel og omsætning).
- Turisme.

Administrativt varetages området af Arbejdsmarkedsudvalget og Arbejdsmarkedskontoret.

2.1.2. EKSISTERENDE FORHOLD OG UDVIKLINGSTENDENSER

Erhvervsudviklingen i Ilulissat er gennem længere tid gået i retning af, at færre beskæftiges med fangst og fiskeri, og flere med handel og service. Fiskeindustrien producerer idag meget effektivt, hvilket giver færre beskæftigede, og også i andre brancher

gør dette forhold sig gældende, hvorfor antallet af arbejdspladser ikke holder trit med befolkningsudviklingen.

Vinterfiskeriet fra isen har stor gavnlig indflydelse på beskæftigelsen. Hundeholdet er derfor af væsentlig erhvervsbetydning, både for fiskeriet og for turisterhvervet.

Erhvervsforholdene i Ilulissat udviser stor sæsonvariation i beskæftigelsen, og mønsteret med mange arbejdssøgende fra november til april er meget konstant gennem flere år, jvf. figur 1.

Med til vurdering af erhvervssituationen hører også en bedømmelse af, om fangst- og særligt fiskeri-erhvervet vil kunne udnytte ressourcerne kraftigere, end det gøres i dag. Der har for eksempel gennem flere år været talt om nedgang i reje- og hellefiskebestanden. Mulighed for alternative produkter er ønskelig. Det skal påpeges, at der indenfor forædling af fiskeprodukter forekommer helt indlysende muligheder, som ikke udnyttes i dag.

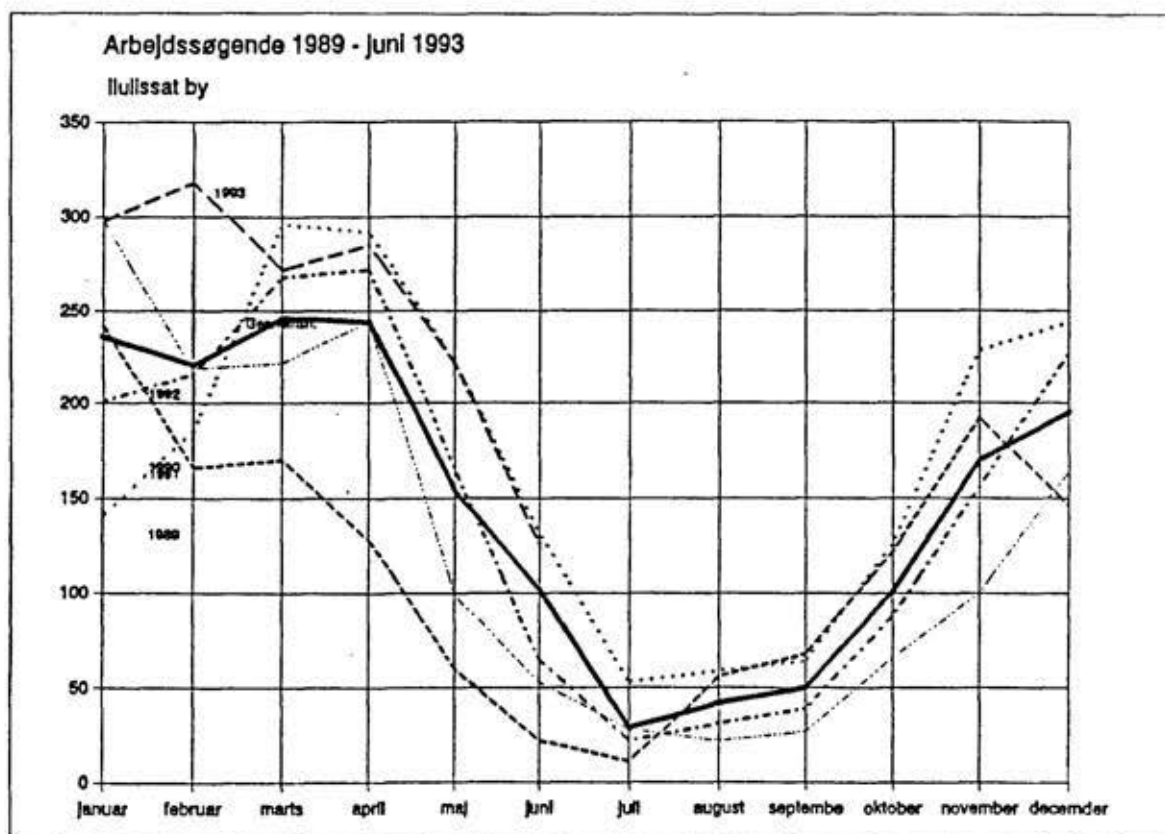

Fig. 1 - Arbejdssøgende

FANGST OG FISKERI

Området beskæftiger færre og færre personer, både fordi fangstmetoderne bliver stadig mere effektive, men også på grund af faldende fangsttal. Mulighed for alternative indhandlingsmuligheder er ønskelig.

FISKEINDUSTRI

Royal Greenland er enerådende virksomhed. Området er styret af fangstmulighederne, men større udvikling og fleksibilitet vil antageligt kunne medvirke til en bedre udnyttelse af ressourcerne. Tilsyneladende er der oplagte muligheder for forædlingsindustri, der ikke udnyttes.

BYGGERI OG ANLÆG

Området omfatter i helt overvejende grad offentlige anlægsarbejder. Der er meget lidt privat bygge- og anlægsarbejde. Området er meget sæsonpræget. Bedre fordeling af sommer/vinterarbejde er ønskeligt.

RÅSTOFUDVINDING

Der udvindes og leveres skærver og støbematerialer til flere byer, dels i forbindelse med stenbrydning dels i forbindelse med sandtogtning. Denne aktivitet søges bibeholdt. Mulighed for brydning af natursten til bygnings- og anlægsbrug forefindes og søges igangsat.

I tilfælde af udvidelse af landingsbanen i Ilulissat skal en større fjeldtop nedsprænges for at skaffe materialer til anlægsarbejdet og for at sikre fri udflyvning. Området vil være velegnet for fremtidigt stenbrud. I området forefindes en stor doleritgang med materiale, der kan anvendes til produktion af mineraluld.

Mulighed for fedtstensproduktion forefindes flere steder indenfor kommunegrænsen.

I Saqqaq har der til brug i bygden været begrænset kulbrydning. Denne produktionsmulighed ønskes bibeholdt.

Undersøgelser efter mineraler har i en årrække fundet sted, og resultaterne er positive. Der kan dog

på nuværende tidspunkt intet siges om muligheder for fremtidig produktion eller karakter af en sådan.

HANDEL OG SERVICE

Ilulissat er godt forsynet med butiksareal. På lidt længere sigt må udvikling af regionsdækkende handel og service forudses. Servicemulighed for fiskerierhvervet mangler i Ilulissat.

Der er meget få overordnede (regions- eller landsdækkende) offentlige funktioner i Ilulissat, og etablering af sådanne institutioner bør fremmes.

TURISME

Der er startet et intensivt arbejde for at udnytte Ilulissats turistmuligheder bedre. Der er attraktive erhvervsmuligheder, men man bør være opmærksom på eventuelle sæsonskævheder i beskæftigelsen. Den turistmæssige værdi af hundehold og udnyttelse af kommunens rekreative områder er sammen med Ilulissat Isfjord et stort aktiv.

KAPITEL 5 VIRKSOMHEDER

Følgende virksomheder i Ilulissat er omfattet af landstingsforordning nr. 12 af 22.12.1988 om beskyttelse af miljøet som ændret ved landstingsforordning nr. 7 af 13.05.1993:

- Stenknuseri, Sanaartortitsiviits tidligere anlæg i den sydøstlige del af byen, nu overtaget af privat entreprenør.
- Kommunalt asfaltværk placeret i gammelt stenbrud nær stenknuseri.
- 3 maskinsnedkerier.
- Røgeri, slagte- og viktualievirksomhed (KNI).
- Rejefabrik (Royal Greenland).
- Hellefiskefabrik (Royal Greenland).
- 7 service- og reparationsanlæg for motordrevne køretøjer.

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil der blive tilvejebragt en statistisk dokumentation af arbejdsmarkedsforholdene og opgørelse over eksisterende virksomheder. Det fremtidige behov for arbejdspladser i relation til den foreliggende landsdækkende befolkningsprognose vil ligeledes blive vurderet.

2.1.3. ILULISSAT KOMMUNES ERHVERVSPOLITIK

Som grundlag for udvikling af et mere alsidigt erhvervsgrundlag og en særlig udvikling af turist-potentialet ønsker kommunalbestyrelsen at udvide landingsbanen, så Ilulissat lufthavn kan beflyves af større fly.

Ilulissat kommune vil fremme udarbejdelsen af en selvstændig erhvervsplan med den hensigt at intensivere etableringen af arbejdspladser indenfor:

Fiskerierhvervet: ved etablering af alternative indhandlingsmuligheder, øget fleksibilitet for at modtage nye fangsttyper, forædling af fiskeprodukter, røgeri, færdigretter m.m.

Bygge- og anlægsområdet: ved øget produktion og forsyning til andre byer, særligt til Diskobugten og Nordgrønland, lufthavn- og havneudvidelser, herunder forbedring af forholdene i bygderne.

Serviceerhvervet: ved bedre servicering af trawler- og kutterflåden, etablering af uddannelsesinstitutioner.

Turisterhvervet: ved en målrettet udbygning af mulighederne i by, bygd og frilandszone. Det forud-

sættes, at der sker en samlet planlægning af aktiviteterne.

Endelig ønsker kommunalbestyrelsen at etablere bedre hundeområder med sommervandforsyning, at udbygge erhvervsmulighederne i bygderne og at undersøge muligheder for produktion af isterninger.

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil erhvervsplanen blive nærmere behandlet i relation til erhvervssektorplanen.

2.1.4. FORHOLDET TIL HOVEDSTRUKTUREN

Hovedstrukturen for erhvervsplanen omfatter arealer til havnebetingede erhverv (fiskeindustri, skibsservice m.v.), industri og håndværk og centerområder (fællesformål). Restrummeligheden for disse arealer fremgår af figur 2.

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil mulighederne for råstofudnyttelse blive nærmere registreret. Herudover vil der blive udarbejdet temakort, der viser erhvervssektorens hovedstruktur.

område	havne- / erhvervsareal	areal	rummelighed
B-1	havneområde	15,0 ha	40% udnyttet
B-3	havneområde	5,1 ha	ikke udnyttet
B-4	havn / marina	22,8 ha	ikke udnyttet
B-5	erhvervsområde	2,2 ha	50% udnyttet
B-6	erhvervsområde	0,4 ha	ikke udnyttet
B-7	erhvervsområde	11,0 ha	rest: 10 arealer
B-8	erhvervsområde	4,0 ha	delvis udnyttet
B-9	erhvervsområde	2,2 ha	30% udnyttet

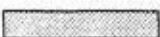
område	fælles formål	areal	rummelighed
C-1	KNI butikshus	0,8 ha	fuldt udnyttet
C-2	Socialpæd. sem.	1,6 ha	60% udnyttet
C-3	skole-AMS	2,5 ha	fuldt udnyttet
C-4	sygehus	1,3 ha	fuldt udnyttet
C-5	ungdomspension	3,7 ha	fuldt udnyttet
C-6	centerområde	5,6 ha	rest: 3 arealer
C-8	centerområde	5,0 ha	40% udnyttet
C-9	skole AJB	1,9 ha	60% udnyttet
C-10	krke- og museum	7,9 ha	renover. mulig
C-11	fælles formål	3,9 ha	ikke udnyttet
C-12	fæll.form./turisme	2,1 ha	30% udnyttet
C-13	hotel	2,0 ha	50% udnyttet
C-14	kirke	0,5 ha	fuldt udnyttet

Fig. 2 - Restrummelighed, havne- og erhvervsområder og områder til fælles formål

HANDLINGSPLAN**SEKTORPLAN NR 1 - ERHVERVSPLAN****Anlægsplan**

aktivitet	1996	1997	1998	1999	2000 - 2005
Renovering af brædt (B)					
Forbedring af hundeområder					
Produktion af isterninger					

 Anlægsprojekt der er medtaget på finanslov (FL) og/eller kommunens budget (B)

 Anlægsønske der fremgår af sektorplanen

Investeringsplan, 1.000 kr.

Samlet anlægsudgift	100	0	0	0	
Hjemmestyrererefusion	0	0	0	0	
Kommunal anlægsudgift	100	0	0	0	

Driftsøkonomiplan, 1.000 kr

Erhvervs- og turist aktiviteter					

Driftsøkonomiplanen er sammensat af følgende konti :

-
-
-
-
-

2.2. BOLIGPLAN

2.2.1. INDLEDNING

Boligplanen omfatter følgende planemner:

- Boligudbygning.
- Boligforbedring.
- Byggemodning

Boligplanen omfatter følgende boligformer:

- Offentligt udlejningsbyggeri.
- Andelsboliger.
- BSU støttet boligbyggeri (kapitel 2 og 4).
- Selvbyggerboliger.
- Offentlige personaleboliger.
- Private boliger.

Området hører under Teknisk Udvalg og administrativt under Teknik- og Miljøforvaltningen.

2.2.2. EKSISTERENDE FORHOLD OG UDVIKLINGSTENDENSER

Boligområdet i Ilulissat er karakteriseret ved en stor mangel på boliger og ved den store belastning på den enkelte bolig. Eksisterende boliger er heller ikke blevet vedligeholdt eller moderniseret tilstrækkeligt.

		Boligbehov	Dækning (%)
Ilulissat	By	1.746	77
	Bygder	168	79
Grønland	By	19.097	87
	Bygder	3.831	79

Fig. 1 - Boligbehov

	1	2	3	4	5+	uoplyst	Ialt	gennemsnit
Ilulissat	9,9	20,1	21,0	22,6	4,4	22,0	1.470	2,91
Grønland	10,2	24,0	21,8	20,4	5,7	17,9	18.624	2,87

Fig. 3 - Boligernes fordeling efter størrelse

ANTAL BOLIGER

Per 31.12.1991 var der i Ilulissat kommune 1.470 boliger. Det er beregnet, at der på dette tidspunkt var 1.340 boliger i byen og 130 boliger i bygderne.

Som det fremgår af figur 1 svarede boligforsyningen i Ilulissats bygder på dette tidspunkt til landsgennemsnittet, hvorimod der var en klart dårligere boligforsyning i Ilulissat by i forhold til byerne på landsplan. Beregningen af boligbehovet er foretaget ud fra landsplanredegørelsens målsætning om, at alle enlige og samlevende over 20 år skal kunne tilbydes en bolig (PB20).

I perioden frem til i dag er boligforsyningen i Ilulissat kommune forbedret, jvf. figur 2, men ligger dog stadig væsentligt under landsgennemsnittet.

BOLIGFORDELING

Boligernes procentvise fordeling på størrelse fremgår af figur 3. Som det ses er fordelingen tæt på landsgennemsnittet.

Ilulissat har det højeste antal personer per bolig og det mindste antal rum per person blandt Grønlands større byer. Situationen for Ilulissat ses af figur 4.

BEVARINGSFORHOLD

Ilulissat har store boligområder med små, ældre

	1990 %	1993 %	1995 %
Ilulissat by	34	22	14
Alle byer	21	11	8

Fig. 2 - Boligmangel, %

Per 1. januar	1989	1990	1991
Antal rum per bolig	2,52	2,53	2,55
Beboere per bolig	3,35	3,23	3,17
Rum per beboere	0,85	0,88	0,90
Beboere per rum	1,18	1,14	1,11

Fig. 4 - Boligbelastning

boliger i dårlig vedligeholdelsesstand og uden eller med meget ringe forsyningsforhold. Flere af disse områder er bevaringsværdige, da de danner sluttede bybilleder i en ensartet byggestil. Der bør udarbejdes en renoverings- og moderniseringsplan, som kan gøre disse områder tidssvarende med bevarelse af områdernes miljø.

BOLIGBEHOV I PLANPERIODEN

Boligventelisten for 1996 udviser et behov specielt for 2 rums boliger, jvf. figur 5. Det er dog usikkert, om dette billede ikke er økonomisk afhængigt, således at der er behov for større boliger, såfremt folk kan/vil betale for disse. Mange unge flytter i dag tidligt hjemmefra og efterspørgselen efter

Flerfamiliehus 1 rum	38
Flerfamiliehus 2 rum	199
Flerfamiliehus 3 rum	70
Flerfamiliehus 4 rum	11
Flerfamiliehus 5 rum	1
Enfamiliehus 2 rum	1
Enfamiliehus 4 rum	6
Venteliste, familier ialt	326

Fig. 5 - Boligventeliste

ungdomsboliger er stor. Grunden kan være, at eksisterende boliger ikke kan rumme de unge. Det kan have en væsentlig social effekt, såfremt boliger har en bedre størrelse til familier med opvoksede børn og unge. Det er desuden en dyr løsning, hvis en familie fordeler sig på flere små boliger.

En beregning af boligbehovet i planperioden kan foretages ud fra den i afsnit 1.2.3. beregnede frem skrivning af befolkningstallet i Ilulissat kommune,

		31.12.91	1995	2000	2005
ILULISSAT BY	Befolkningstal	4.156	4.052	4.166	4.265
	Boligbestand	1.340	-	-	-
	Boligfrekvens	3,10	2,85	2,60	2,38
	Boligbehov	1.746	1.422	1.602	1.792
	Dækningsprocent	77	-	-	100
ILULISSAT BYGDER	Befolkningstal	415	445	457	468
	Boligbestand	130	-	-	-
	Boligfrekvens	3,19	2,95	2,70	2,47
	Boligbehov	168	151	170	190
	Dækningsprocent	79	-	-	100

Fig. 6 - Boligprognose

jvf. figur 6. Ved beregningen er der anvendt en simpel matematisk model ud fra følgende forudsætninger:

- Befolkningsfordelingen mellem by og bygder fastholdes frem til år 2005.
- Den procentvise befolkningsvækst i Ilulissat = væksten på landsplan.
- Det beregnede boligbehov efter PB20 per 31.12.91 svarede til en teoretisk boligfrekvens i byen på 2,38 og i bygderne på 2,47. Disse boligfrekvenser svarede til 100% boligdekning per 31.12.91. Det antages, at disse værdier også i 2005 nogenlunde vil svare til en 100% boligdekning. Den faktiske boligfrekvens per 31.12.91 var 3,10 hhv. 3,19. Boligfrekvensen fremskrives lineært fra den faktiske værdi per 31.12.91 til de teoretiske værdier svarende til en 100% boligdekning i 2005.

På det grundlag vil boligbehovet i år 2005 i Ilulissat by være 1.792 boliger og i bygderne 190 boliger. Det vil sige behov for opførelse af 452 boliger (1.792-1.340) i Ilulissat by - svarende til et gennemsnitligt årligt boligbyggeri på 35 boliger - og 60 boliger (190-130) i bygderne - svarende til et gennemsnitligt årligt boligbyggeri på 5 boliger -

foruden erstatningsboliger i forbindelse med sanering.

Med erstatningsbyggeri (skønsmæssigt fastsat til 5 boliger per år) vil der således være behov for et årligt boligbyggeri på ca. 45 boliger per år. Til sammenligning kan det oplyses, at det gennemsnitlige årlige boligbyggeri i perioden 1988-92 var 30 boliger per år.

2.2.3. BOLIGPOLITIK

Kommunalbestyrelsen anser rimelige boligforhold som en grundliggende forudsætning for en forbedring af befolkningens levevilkår bredt.

Det er derfor et hovedformål for kommunens boligplanlægning at stræbe efter en boligforsyning, der er udtrykt ved PB20, og at dette mål kan nås indenfor planperioden.

Det er ligeledes en målsætning, at boligforsyningen først og fremmest skal dækkes ved opførelse af åbne boligformer, et ønske der understreges af behov for plads til fangst- og fiskegrej og plads til hunde.

område	boligområder	areal	rummelighed
A-1	åbent boligområde	2,3 ha	fuldt udnyttet
A-2	tæt/lavt boligområde	2,4 ha	fuldt udnyttet
A-3	tæt/lavt boligområde	1,9 ha	fuldt udnyttet
A-4	tæt boligområde	4,0 ha	fuldt udnyttet
A-6	åbent boligområde	12,9 ha	renovering
A-9	åbent boligområde	8,4 ha	renovering
A-10	tæt boligområde	2,9 ha	fuldt udnyttet
A-11	åbent boligområde	4,5 ha	2 byggefelter
A-13	åbent boligområde	7,7 ha	fuldt udnyttet
A-14	åbent boligområde	6,0 ha	fuldt udnyttet
A-15	åbent boligområde	4,2 ha	fuldt udnyttet
A-16	tæt boligområde	2,7 ha	1 byggefelt
A-17	åbent boligområde	4,6 ha	2 byggefelter
A-18	tæt boligområde	6,0 ha	fuldt udnyttet
A-19	åbent boligområde	3,0 ha	35 byggefelter
A-20	blandet boligområde	3,0 ha	ca. 100 boliger
A-21	blandet boligområde	2,2 ha	ca. 80 boliger
A-22	tæt boligområde	4,5 ha	ca. 30 boliger
A-24	åbent boligområde	4,3 ha	2 byggefelter
A-25	tæt/lavt boligområde	4,8 ha	ca. 70 boliger
A-26	tæt boligområde	4,1 ha	ca. 110 boliger
A-27	åbent boligområde	2,7 ha	ca. 32 boliger
A-28	åbent boligområde	2,1 ha	ca. 20 boliger

Fig. 7 - Boligrummelighed

I forbindelse med boligudbygningen skal der tages hensyn til det stadigt stigende behov for ældreboliger.

Byfornyelse, sanering og modernisering af den eksisterende boligmasse samt forbedring af boligområdernes udearealer prioriteres højt.

I forbindelse med moderniseringer og saneringer skal bevaringsinteresserne tilgodeses.

2.2.4. FORHOLDET TIL HOVEDSTRUKTUREN

Boligrummeligheden per 1. januar 1995 fremgår af figur 7. Det forventes ikke, at der i planperioden vil være behov for inddragelse af nye byudviklingsområder, idet de udlagte boligområder kan rumme ca. 475 boliger svarende til det beregnede boligbehov frem til år 2005.

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil der blive udarbejdet temakort, der viser boligsektorens hovedstruktur.

HANDLINGSPLAN**SEKTORPLAN NR 2 - BOLIGPLAN****Anlægsplan**

aktivitet	1996	1997	1998	1999	2000 - 2005
Byggemodning Qilakitsoq øst (FL)					
26 boliger område A-25 (FL)					
30 boliger område A-25 / 26 (FL)+(B)					
6 ældreboliger (FL)					
Renovering Mathias Storch 1. et. (FL)					
Renovering Mathias Storch 2. et. (FL)					
Renovering Mathias Storch 3. et. (FL)					
Renovering Mathias Storch 4. et. (FL)					
Selvbyggerhuse (B)					
Byggemodning A-27, A-21, A-20					
Boligudbygning A-27, A-21, A-20					

 Anlægsprojekt der er medtaget på finanslov (FL) og/eller kommunens budget (B)

 Anlægsønske der fremgår af sektorplanen

Investeringsplan, 1.000 kr.

Samlet anlægsudgift	19.876	36.100	21.300	3.800	0
Hjemmestyrererefusion	18.700	28.200	19.100	3.800	0
Kommunal anlægsudgift	1.176	7.900	2.200	0	0

Driftsøkonomiplan, 1.000 kr

Boligsikring	3.900	3.900	3.900	3.900	
Udlejningsejendomme	-1.784	- 1.771	- 1.758	- 1.732	
Udlejning, erhvervsejendomme	- 41	- 41	- 40	- 40	
Ialt	2.075	2.088	2.102	2.128	

Driftsøkonomiplanen er sammensat af følgende konti :

- Boligsikring 39-01
- Udlejningsejendomme 30-01, 31
- Erhvervsejendomme 36

2.3. TRAFIKPLAN

2.3.1. INDLEDNING

Trafikplanen omfatter en samlet plan for trafikanlæggene i Ilulissat og omfatter følgende planemner:

- Veje og stier.
- Kollektiv trafik.
- Havneanlæg.
- Lufthavn / helistops.

Anlægs-mæssigt administreres de overordnede veje og stier af hjemmestyrets Direktorat for Erhverv, Trafik og Forsyning. De øvrige vej- og stianlæg sorteres under Ilulissat kommune, Teknisk Udvalg og administrativt Teknik og Miljøforvaltningen.

Havneanlæg hører anlægs- og vedligeholdelsesmæssigt under Direktorat for Erhverv, Trafik og Forsyning.

Lufthavn og helistops hører både anlægs- og driftsmæssigt under Grønlands Lufthavnsvesen.

2.3.2. EKSISTERENDE FORHOLD OG UDVIKLINGSTENDENSER

Samfundet bliver stadig mere afhængigt af den tekniske udvikling indenfor trafiksektoren. Der opleves en kraftig stigning i trafikhyppighed indenfor alle trafikformer, til lands, vands og i luften.

VEJE OG STIER

Vejnettet i Ilulissat er nogen steder, kun få år efter det er anlagt, blevet for småt, vejforløb er uhensigtsmæssige og trafiksammenblandingen mellem tung og let trafik nogen steder direkte farlig.

Det kan konstateres, at eksisterende forhold ikke kan opfylde de daglige behov, og slet ikke vil kunne klare yderligere belastning uden væsentlige forbedringer.

Kollektiv trafik i byen udføres ved privat busdrift, som tidligere var meget tilfældig. De seneste år er der opnået en større stabilitet. Der findes ingen

kommunale vedtægter for bybusdrift. Taxakørselen er betydelig. Der findes kommunal vedtægt for området.

Privat trafik omfatter alle trafikformer, og der er et stigende antal private biler. Gående trafik er dog stadig af størst betydning, og forholdene for den gående trafik kan forbedres meget.

Erhvervstransport er traditionel tung trafik. Der er tendens til at lastbiler, entreprenørmaskiner og trucks bliver stadig tungere, og eksisterende vejnet er dårligt dimensioneret til denne stadig større belastning.

Vejnettet i Ilulissat er, som det fremgår af ovenstående, ikke fulgt med udviklingen, og en større modernisering, både af vejforløb og udførelse er nødvendig. Større adskillelse mellem gående og kørende trafik vil være gavnlig for begge trafikformer.

Veje og stier i bygderne er et forsømt område, og der er tendens til, at der også i bygderne skal tages hensyn til kørende trafik i form af trucks og traktorer.

Slædespor er af stor betydning, og selv om der traditionelt også køres på byens vejnet, friholdes der slædespor, således at blanding mellem slæder og kørende trafik begrænses mest muligt.

Anden trafik i form af snescootere er i betydelig stigning, og der er udarbejdet vedtægt for snescooterkørsel for at begrænse generne ved denne trafikform.

HAVNEANLÆG

Havne- og anløbsforholdene i Ilulissat er med udbygning af atlant- og fiskerikajen forbedret betydeligt. Der er dog stadig mangel på liggepladser for trawlere og kuttere, ligesom der i inderhavnen er meget snæver plads til den stigende mængde af joller og mindre både. Havnen mangler desuden plads til sandlosning og serviceareal tilknyttet fiskeriet.

Anløbsforholdene i bygderne varierer meget, men kun i Qeqertaq er der nu opnået tilfredsstillende forhold.

LUFTHAVN OG HELISTOPS

Lufthavnen i Ilulissat blev åbnet i 1984 og har haft stor betydning. Banelængden på 845 m. begrænser dog beflyvningen til STOL fly og mindre flytyper, og en forlængelse af landingsbanen er efter grønlandske terrænforhold forholdsvis let. Banen vil kunne udvides til over 2000 m. om nødvendigt.

Der findes helistop i Ilimanaq, Qeqertaq og Saqqaq. Oqaatsut mangler helistop. Der findes ingen faciliteter for passagerer eller fragt i bygderne.

Ilulissat sygehus har ingen landingsmulighed, men anlæg heraf tæt ved sygehuset forekommer overkommeligt.

KAPITEL 5 VIRKSOMHEDER

Følgende trafik anlæg er omfattet af landstingsforordning nr. 12 af 22.12.1988 om beskyttelse af miljøet som ændret ved landstingsforordning nr. 7 af 13.05.1993:

- Lufthavnen.
- Helistops i Ilimanaq, Qeqertaq og Saqqaq.

2.3.3. TRAFIKPOLITIK

Vejnettet i Ilulissat skal gennem en langsigtet planlægning moderniseres. Vejbredder skal justeres, og vejenes generelle kvalitet skal forbedres.

Stisystemet skal ligeledes moderniseres og justeres efter behov, og forholdene for ældre, barnevogne og lignede skal forbedres.

Byens pladser skal gennemgås og forbedres. Der skal tages hensyn til at pladser er samlingssteder, og at et pænt udseende påvirker byens generelle udseende positivt. Dette er ikke mindst vigtigt i forhold til turisterhvervets udviklingsmuligheder.

Der skal sikres et tilstrækkeligt antal parkeringspladser, således at parkering på offentlig vej kan undgås.

Bybusdrift ønskes sikret gennem vedtægt eller reglement og etablering af faste busholdepladser.

Det skal sikres, at slædespor i størst muligt omfang holdes fri af veje og stier.

I bygderne skal der udarbejdes en langsigtet plan for forbedring af veje og stier. Vejforløb skal kunne befares med traktor og truck mellem anløbsbro/havn og handelsområde, produktionsanlæg, losseplads og helistop.

På østsiden af Ilulissat havn fortsættes forberedelse af havneudvidelse i overensstemmelse med hjemmestyrets "Sektorplan for havne 1990-99", hvor der planeres et terræn syd for beddingpladsen, således at området kan anvendes til fisker- og trawlerudstyr.

På længere sigt undersøges mulighederne for at igangsætte kajetablering på østsiden af havnen, således at der bliver plads til ligge- og udrustningskaj, servicevirksomheder for fiskeriet m.m. Kanelen ønskes på længere sigt - og efter en nærmere vurdering af Kanelens betydning for roforholdene i havnen - opfyldt og anvendt til oplag for fiskerudstyr. Samtidig vil vej omkring havnen kunne etableres og aflastning af veje i bymidten kunne opnås.

Hollænderhavn udlægges til fremtidig havn for fritidsbåde, og der vil kunne etableres kaj til sandlosning i området. Nærheden til lufthavnen har betydning for udformning af marina og faciliteter.

Der bør udarbejdes forslag til forbedringer af anløbs- og havneforhold i bygderne:

I Ilimanaq ligger anløbsbroen udsat for vestenvind, og sikre båd- og jollepladser mangler derfor. Indledende undersøgelser er gennemført, men udgifterne til forbedring af forholdene anses at være urealistisk store, hvorfor alternative løsningsmuligheder vil indgå i de videre overvejelser.

I Oqaatsut blev anløbsbroen repareret i 1993. Pladsforholdene bag broen er dog stadig meget dårlige, og truckkørsel er umulig. Der bør igangsættes undersøgelser af forbedringsmuligheder i form af udvidelser af arealet og forbedringer af bæreevnen.

I Qeqertaq har helt ny anløbsbro forbedret forholdene meget, men pladsregulering bag anløbsbroer er ønskelig.

I Saqqaq giver dybden ved anløbsbroen indskrænkninger i besejlingsmuligheder ved lavvande. Forholdene vil blive søgt forbedret ved oprensning. Havnepladsen skal forbedres, specielt er adgangsforhold til produktionsanlæg ikke tilfredsstillende.

2.3.4. FORHOLDET TIL HOVEDSTRUKTUREN

På baggrund af trafikpolitikken fastlægger hovedstrukturen et differentieret vej- og stisystem.

Vejnettet består af en overordnet bydelsvej, der forbinder de enkelte bydele indbyrdes. Det vil sige en forbindelse fra lufthavnen i nord igennem bymidten, hvor der etableres en sammenhæng mellem de overordnede centerfunktioner, og herfra forbindes bymidten med de sydlige boligområder. De sydøstlige boligområder forbindes indbyrdes med en bydelsvej-sløjfe, og denne bydel forbindes med de sydvestlige boligområder med en bydelsvejstik frem til natrenovationsanlægget og kraftvarmeværket.

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil en udbygning af bydelsvejnettet, der skal omfatte planerne om en ny vej omkring havnen, blive beskrevet.

Herudover fastlægger hovedstrukturen et sekundært net af fordelingsveje og kvartersveje.

Hovedstier udgår fra de centrale bydele og giver sammenhæng til boligområderne mod syd og vest og til havneområdet.

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil opholds- og trafikarealerne i bymidten blive nærmere vurderet.

HANDLINGSPLAN**SEKTORPLAN NR 3 - TRAFIKPLAN****Anlægsplan**

aktivitet	1996	1997	1998	1999	2000 - 2005
Rullende materiel, udskiftning (FL)					
Anlægsudgifter, teknisk område (B)					
Modernisering af vejanlæg, Ilulissat					
Forbedring af opholdsarealer					
Sikring af slædespor					
Udbygning af vejnettet, Ilulissat					
Udbygning af veje, bygder					
Hollænderhavn					
Ilimanaq, sikring af jollepladser					
Oqatsut, forbedring af anløbsforhold					
Qeqertaq, regulering ved anløbsbro					
Saqqaa, forbedring af havneareal					

 Anlægsprojekt der er medtaget på finanslov (FL) og/eller kommunens budget (B)

 Anlægsønske der fremgår af sektorplanen

Investeringsplan, 1.000 kr.

Samlet anlægsudgift	508	619	1.550	3.550	
Hjemmestyrerefusion	0	0	1.000	3.000	
Kommunal anlægsudgift	508	619	550	550	

Driftsøkonomiplan, 1.000 kr

Vej, broer, trapper mv.	446	451	459	478	
Snerydning	980	1.003	1.028	1.061	
Beddinger, pontoner, kraner	234	231	233	233	
Ialt	1.660	1.685	1.720	1.772	

Driftsøkonomiplanen er sammensat af følgende konti :

- Vej, broer, trapper m.v. 20-00
- Snerydning 21-01
- Beddinger, pontoner, kraner 68-01, 68-02

2.4. MILJØPLAN

2.4.1. INDLEDNING

Miljøplanen omfatter kommunens aktiviteter indenfor følgende planemner:

- Spildevand.
- Renovation.
- Kemisk affald.

Miljøområdet reguleres af forordning nr. 12 af 22.12.1988 om beskyttelse af miljøet som ændret ved forordning nr. 7 af 13.05.1993. Forordningen indeholder bestemmelser om bekæmpelse af forurening af luft, vand, is og jord.

Den overordnede byggemodning, herunder bortledning af spildevand, henhører under Direktoratet for Erhverv, Trafik og Forsyning.

I kommunal henseende er miljøområdet henlagt under Teknisk Udvalg og Teknik- og Miljøforvaltningen.

2.4.2. EKSISTERENDE FORHOLD OG UDVIKLINGSTENDENSER

Den tekniske udvikling og den generelle modernisering af det grønlandske samfund betyder en stadig større belastning af miljøet. Koncentrationen af produktionsvirksomhed indenfor fiskeindustrien, det stadig større forbrug af vand, kemikalier, brændstoffer, plast og meget mere er nogle af de resultater, som miljøsektoren skal forholde sig til.

SPILEDEVAND OG OVERFLADEVAND

Alle nye boligområder i Ilulissat anlægges med kloakanlæg med afløb til Diskobugten 5 steder. Adskillige boliger beliggende direkte til bugten har egne afløb.

Fiskeindustrien giver med 2 afløb en stor udledning til bugten.

Ældre boligområder med ca. 30% af byens boliger har ikke offentlig kloak, og disse områder indgår ikke i aktuelle planer for kloakering.

Selv om årsnedbøren i Ilulissat er beskeden med et årsgennemsnit på 260 mm. skal overfladeafvanding fungere, dels af hensyn til nedbør, især snesmeltningen, men i høj grad også af hensyn til afledning af gråt spildevand, der på grund af moderniseringens stigende vandforbrug udgør et stigende problem.

RENOVATION

Dagrenovation indsamles i plastposer og deponeres/afbrændes på lossepladsen, hvor også bygningsaffald, storskrald m.m. deponeres.

Der har i tidens løb været flere forskellige affaldspladser i Ilulissat, men disse er efterhånden indhentet af byudviklingen, hvorefter pladsernes brug er ophørt og affaldet blevet overdækket.

Seneste affaldsplads beliggende i området mod Sermermiut stoppede september 1993, hvorefter ny affaldsplads med depot til risikoaffald er taget i brug. Pladsen er beliggende på Nuuaarsuq/Nordre Næs. Afdækning af den gamle plads er påbegyndt.

Håndtering af dagrenovation i bygderne foregår efter samme metode som i Ilulissat. I alle bygder findes gamle afdækkede affaldspladser.

Både i Ilulissat og i bygderne foregår natrenovation ved afhentning af spande, der tømmes i havet. Spandene renses og udbringes igen. I Ilulissat findes natrenovationsanstalt, men afløbssystemet er desværre fejlkonstrueret, hvorfor tømningen sker ved håndkraft i det fri. I Ilulissat foregår en del natrenovation også ved opsamling fra spildevandstanke til tankvogn og udpumpning til havet. Den åbne tømning/udpumpning er meget uhenigtsmæssig og generende for omgivelserne og bliver ofte kritiseret.

RECIPIENTFORHOLD

Havområdet ved Ilulissat påvirkes af udledningen af urensset spildevand fra byens kloaksystem, udtømning af natrenovation fra spande og tanke, samt udledning af spildevand fra reje- og fiskefabrik. Forurening i havneområdet fra de mange både forekommer også jævnligt.

Vandudskiftningen ved Ilulissat er god, men havneområdet ligger dog så beskyttet, at vandudskiftningen ikke kan holde havnebassinet rent. Fiskefabrikkernes udledning kan i perioder være generende, dels flyder fiskeaffaldet ovenpå og bliver ved pålandsvind blæst ind på kysten og i havnebugten, dels er rørledningen fra rejefabrikken ikke ført så langt ud, at områdets vandudskiftning udnyttes ordentligt. Utæthed i afløbsledningen, der er ført ud på bunden af havneindsejlingen, har til tider givet meget synlig forurening i havneområdet.

RISIKOAFFALD

Der har i nogle få år været indsamlet risikoaffald i Ilulissat. Håndtering, forsendelse og destruktion har dog været noget usikkert. Med etablering af ny plads er der håb om, at forbedringer kan opnås.

KAPITEL 5 VIRKSOMHEDER

Følgende depoter er omfattet af landstingsforordning nr. 12 af 22.12.1988 om beskyttelse af miljøet som ændret ved landstingsforordning nr. 7 af 13.05.1993:

- Depotplads for affald inklusiv depotplads for risikoaffald på Nuuaarsuk.
- Deponeringspladser i alle 4 bygder.

2.4.3. MILJØPOLITIK

Kommunens miljøpolitik har til formål at forbedre hygiejnen og bymiljøet og at undgå forurening af naturen.

Der skal udarbejdes affaldsplan med henblik på at etablere affaldsforbrænding i by og bygder, og der skal etableres faste ordninger for storskrald og risikoaffald.

Der skal igangsættes en langsigtet planlægning for kloakering af områder uden kloak. Planen skal også omfatte forbedringer af udledningsforholdene.

2.4.4. FØRHOLDET TIL HOVEDSTRUKTUREN

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil der blive udarbejdet temakort, der viser miljøplanens hovedstruktur, og der vil blive fastlagt

en etapedeling for udbygningen af kloaknettet. I forbindelse hermed vil eventuelle behov for udvidelser af eksisterende anlæg eller andre ændringer af eksisterende forhold blive vurderet og ledsaget af et særskilt hovedstrukturkort for miljøplanen.

Rummeligheden for lossepladser fremgår af figur 1, afsnit 2.5.4.

HANDLINGSPLAN**SEKTORPLAN NR 4 - MILJØPLAN****Anlægsplan**

aktivitet	1996	1997	1998	1999	2000 - 2005
Kloakering, gl. indkvartering (FL)					
Forbrændingsanlæg (B)					
Retablering af losseplads (B)					
Udbygning af affaldsforbrænding					
Udbygning af kloak					
Ordning for storskrald og risikoaffald					

 Anlægsprojekt der er medtaget på finanslov (FL) og/eller kommunens budget (B)

 Anlægsønske der fremgår af sektorplanen

Investeringsplan, 1.000 kr.

Samlet anlægsudgift	800	0	0	0	
Hjemmestyrererefusion	600	0	0	0	
Kommunal anlægsudgift	200	0	0	0	

Driftsøkonomiplan, 1.000 kr

Renholdelse	213	218	223	230	
Renovation	1.616	1.162	1.164	1.164	
Ialt	1.829	1.380	1.387	1.394	

Driftsøkonomiplanen er sammensat af følgende konti :

- Renholdelse mv. 22-01
- Renovation 66-02, 66-03, 66-04, 66-05

-
-
-

2.5. FORSYNINGSPLAN

2.5.1. INDLEDNING

Forsyningsplanen omfatter følgende planemner:

- Elforsyning.
- Vandforsyning.
- Varmeforsyning.
- Telekommunikation.

El- og vandforsyning i byen varetages af Nukissiorfiit og i bygderne af kommunen, medens telekommunikation varetages af Grønlands Televæsen.

Varmeforsyning varetages af Grønlands Energiforsyning i form af fjernvarme og ved privat eller offentlige institutioners egen varmeproduktion.

I kommunal henseende varetages området af Teknisk Udvalg / Teknik- og Miljøforvaltningen.

2.5.2. EKSISTERENDE FORHOLD OG UDVIKLINGSTENDENSER

ELFORSYNING

Nyt kraftvarmeværk blev taget i brug i 1992. Udbygningmulighed planperioden ud er disponeret ved det nye værk. Det gamle elværk er fortsat i drift og vil udgøre et driftsklart reserveelværk.

Tidligere var vandkraftanlæg i Paakitsoq planlagt og vedtaget, men er nu taget af bordet indtil videre.

Elforbruget har været jævnt stigende, men er dog stagneret de seneste år.

Tankkapaciteten i Ilulissat skønnes at være tilstrækkelig en kort årrække endnu. Der er mulighed for udvidelse af tankkapacitet ved kraftvarmeværket.

Elforbruget i bygderne har udvist en kraftig stigning de seneste år, dels ved udvidelser i produktionsanlæg, men også på grund af den fornyelse, der sker indenfor de private husholdninger i form af hårde hvidevarer, køkkenudstyr, TV og video m.m.

Ilimanaq: Elværk på (27+27+44) 98 kW, elværket skal udvides.

Oqaatsut: Elværk på (27+30+64) 121 kW

Qeqertaq: Elværk på (64+64+64) 192 kW, udvidet i 1991.

Saqqaq: Elværk på (75+75+64) 214 Kw, udvidet i 1994.

I alle bygder er der behov for udvidelser af tankkapaciteter, specielt med solar/diesel tanke.

VANDFORSYNING

Ilulissat forsynes med drikkevand fra et stort opland øst for byen. Vandet hentes fra et søsystem i det flade, fugtige område. Tidligere var en opdæmmed sø umiddelbart øst for havnen stor nok til at forsyne byen, men især det stigende forbrug ved fiskeindustrien har nødvendiggjort, at der måtte etableres en overpumpningsledning fra en stor fjernere-liggende sø (vandsø 4), hvorfra reservoiret forsynes flere gange i løbet af vinteren.

Der er tilstrækkelig vandmængde til rådighed, men vandet er i perioder, særligt ved snesmeltningen, præget af at komme fra et tørvejordsområde. Vandindvindingsområdet er påvirket af, at næsten al hundeslædetransport fører over området, dels slædespor til fiskepladserne i Isfjorden, dels slædespor til hytteområderne og Oqaatsut. Vandindvindingsområdet ligger desuden så tæt på byområdet, at grænsen spærrer for en eventuel udvikling mod øst.

Ledningsnettet i Ilulissat er udbygget fra det gamle vandværk, som er udvidet flere gange. Vandværket er beliggende ved havnen i den laveste del af byen. Den lave placering bevirker, at vandet over flere trykforøgerstationer må pumpes op i de højere-liggende dele af byen, og at der ved strømafbrydelser ingen vand er i ledningerne. Højdeforskellen er cirka 50 m. og øges yderligere ved byudvidelser. Vandkvaliteten efter driftstop er dårlig, udluftning af ledningerne giver trykforstyrrelser og trykstød, og der er risiko for manglende brandvand, hvis brand og strømsvigt opstår samtidigt. Højdebeholder øverst i byen vil kunne løse problemet.

Ilimanaq: Vandforsynes fra et vandområde, der er beliggende cirka 3 km. sydøst for bygden gennem en elfrostsikret plastledning. Afsaltningsanlæg skal etableres i Ilimanaq i 1996.

Oqaatsut: Der er etableret nyt afsaltningsanlæg og tankanlæg i 1994.

Qeqertaq: Der er etableret nyt afsaltningsanlæg i 1994.

Saqqaq: Vandforsynes fra en sø cirka 1 km. nord for bygden. Vandledningen frostsikres ved returpumping mellem et reservoir i produktionsanlægget og søen.

Bygdebefolkningen foretrækker i nogen udstrækning stadig vand fra issmeltning til drikkevand og madlavning.

VARMEFORSYNING

Den største varmeproducent i Ilulissat er det nye kraftvarmeværk i byens sydvestligste hjørne.

Nukissiorfiit har i flere år forsynet etagebebyggelsen på Jørgen Guldagerip Aqq. og Hotel Hvide Falk med fjernvarme ved udnyttelse af spildvarmen fra elproduktionen. Med det nye kraftvarmeværk er rækkehusbebyggelsen ved Severin Kristoffersenip Aqq. og boligbebyggelsen ved Mathias Storchip Aqq. også inddraget i fjernvarmeforsyningen. Efterhånden som kraftvarmeværket udvides, er det planen, at der kobles flere områder på nettet.

De nye bebyggelser i boligområde A-22 varmes forsynes fra fælles varmecentral, der drives af Nukissiorfiit. Øvrige boligområder forsynes fra varmecentraler i de enkelte områder.

TELEKOMMUNIKATION

Ilulissat telefoncentral er Grønlands nyeste og mest moderne og har fin kapacitet og udvidelsesmuligheder.

Ilimanaq er koblet til det offentlige telefonnet med mulighed for 8 abonnentledninger.

Oqaatsut har mulighed for 10 abonnentledninger.

Tidsplanen for den digitale radiokæde i Grønland viser, at forholdene i bygderne vil kunne forbedres i løbet af 1995-96.

Ilulissat lufthavn har overtaget flyradiotjenesten fra Aasiaat i 1993.

2.5.3. FORSYNINGSPOLITIK

I de kommende år vil udbygningsbehovet være knyttet til en udbygning af el-, vand- og varmeforsyningen og telekommunikationen i takt med boligudbygningen og byudviklingen iøvrigt. Elværket i Ilimanaq skal udvides, og tankkapaciteten skal udvides i flere bygder.

Ilulissat kommune ønsker at fastholde muligheden for, at det tidligere planlagte vandkraftanlæg ved Paakitsoq anlægges til forsyning af byen, og i bygderne ønskes, udover det ovenfor nævnte, sikret mulighed for kapacitetsudvidelser i takt med forbrugsudviklingen og i forbindelse med eventuel produktion i bygderne.

Byens vandforsyning skal sikres mod driftsforstyrrelser ved anlæg af højdebeholder, og det skal undersøges, om et nyt vandindvindingsområde kan inddrages, således at gener fra humus og hundeslædekørsel kan begrænses.

Der er behov for forbedrede telefonforbindelser til bygderne.

2.5.4. FORHOLDET TIL HOVEDSTRUKTUREN

Spærrezoner om vandindvindingsressourcer i Ilulissat, Ilimanaq og Saqqaq fremgår af bygdeplanerne.

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil der blive udarbejdet et særskilt hovedstrukturkort for forsyningsplanen.

Rummeligheden for arealer på forsyningsområdet, miljøområdet og for kommunal virksomhed fremgår af figur 1.

område	særlig anvendelse	areal	rummelighed
E-1	elværk	0,3 ha	fuldt udnyttet
E-2	kraftvarmeværk	1,9 ha	60% udnyttet
E-3	vandværk	0,5 ha	fuldt udnyttet
E-4	vandtårn	2,5 ha	ikke udnyttet
E-5	natrenovationsanstalt	0,7 ha	60% udnyttet
E-6	lufthavn, landingsbane	75,0 ha	25% udnyttet
E-7	lufthavn, udvidelse	10,0 ha	ikke udnyttet
E-8	lufthavn, antenner	3,8 ha	25% udnyttet
E-9	losseplads	6,5 ha	30% udnyttet
E-10	stenbrydning	15,0 ha	ikke udnyttet
E-11	tankanlæg	2,4 ha	fuldt udnyttet

Fig. 1 - Områder til særlig anvendelse, rummelighed

HANDLINGSPLAN**SEKTORPLAN NR 5 - FORSYNINGSPLAN****Anlægsplan**

aktivitet	1996	1997	1998	1999	2000 - 2005
SRO anlæg, nødølværket (FL)					
Udbygning af fjernvarmenet (FL)					
Vandforsyning, Ilimanaq (FL + B)					
Elværksudvidelse, Ilimanaq					
Udvidelser af tankkapacitet, bygder					
Vandkraftanlæg, Paakitsoq					
Højdebeholder					
Undersøgelser, vandindvindingsområde					
Forbedring af telefonforbindelser, bygder					

Anlægsprojekt der er medtaget på finanslov (FL) og/eller kommunens budget (B)

Anlægsønske der fremgår af sektorplanen

Investeringsplan, 1.000 kr.

Samlet anlægsudgift	2.450	2.000	400	2.400	
Hjemmestyrerrefusion	2.000	2.000	400	2.400	
Kommunal anlægsudgift	450	0	0	0	

Driftsøkonomiplan, 1.000 kr

Elforsyning	507	511	523	536	
Vandforsyning	819	828	841	854	
Ialt	1.326	1.339	1.364	1.390	

Driftsøkonomiplanen er sammensat af følgende konti :

- Elforsyning 60-01, 60-03
- Vandforsyning 64

-
-
-

2.6. KOMMUNAL VIRKSOMHEDSPLAN

2.6.1. INDLEDNING

Virksomhedsplanen omfatter kommunens drifts- og anlægsaktiviteter inden for det tekniske område og omfatter følgende planemner:

- Kommunale virksomheder.
- Brandvæsen.
- Kirkegårde.
- Servicehuse.

2.6.2. EKSISTERENDE FORHOLD OG UDVIKLINGSTENDENSER

KOMMUNAL DRIFT OG PRODUKTION

Kommunal drift omfatter kommunens entreprenøraftdeling, værksteder og renovationskørsel. I forbindelse hermed varetages opgaver med anlæg og vedligehold af veje, stier, grøfter o.l. samt drift af deponeringspladser.

Der findes fællesværksteder i by og bygder. Værkstederne anvendes primært til reparation af glasfiber på joller og mindre både samt til bygning og reparation af hundeslæder. Fællesværkstedet i Ilulissat er placeret ved Kirkebugten.

Ilimanaqs værksted er placeret ved søen cirka 500 m. fra anløbsbroen, men ønskes flyttet nærmere vandet. Qeqertaq fik i 1991 nyt fællesværksted, og Saqqaq fik nyt fællesværksted i 1992.

Kommunal produktion omfatter forskellige lokale produktionsprojekter knyttet til arbejdsmarkedskontoret i form af beskæftigelsesprojekter.

Systuer arbejder med skinsyning, men også andre produkter indgår. Produktion af langliner, hundeseler og andet til fiskeri og fangst udføres. Isolering af opskummede plastkugler udføres i samarbejde med kommunens tømrerværksted.

Ilulissat kommune har etableret asfaltværk i 1988, men dette er ikke i drift.

BRANDVÆSEN

Ilulissat brandvæsen har station ved Aron Mathiesenip Aqq. Brandstationen forventes udvidet med det tidligere Byggeværkens gamle autoværksted, når dette afvikles. Værkstedet er i øjeblikket udlejet til privat mester, der har overtaget Byggeværkens reparationsværksted og lagerfunktion.

Ilulissat brandvæsen har depot for hjemmestyrets olieberedskab.

Samtlige bygder har opvarmet brandskur med lovbealet sikkerhedsudstyr.

KIRKEGÅRDE

Etablering, drift og vedligehold af kirkegårde er overgået til kommunerne. Ilulissat har 4 begravelsespladser, hvoraf kun pladsen ved lufthavnsvejen er i brug. Driften forestås af kommunalt sjak med Præstegældet. Der henvises til afsnit 2.9.

SERVICEHUSE

Kun i Saqqaq findes der servicehus. Huset er bygget i tilknytning til forsamlingshus med fælles varme og teknik.

I Ilimanaq findes der offentlig bad og vaskeri.

2.6.3. KOMMUNAL VIRKSOMHEDSPOLITIK

Det er ønskeligt at overtage B-124 og B-176 til brandvæsenet, når autoværkstedet flyttes. Derudover etablering af diverse øve- og træningsfaciliteter.

Der skal udarbejdes plan for udvidelse af kirkegården blandt andet med nyt redskabshus ved lufthavnsvejen.

Hegn om de gamle kirkegårde skal renoveres.

Fællesværkstederne i Ilulissat, Ilimanaq og Oqaatsut skal renoveres.

Muligheder for etablering af servicehuse i Ilimanaq, Oqaatsut og Qeqertaq skal undersøges.

2.6.4. FORHOLDET TIL HOVEDSTRUKTUREN

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil der blive udarbejdet et særskilt hovedstrukturkort for den kommunal virksomhedsplan. Herunder også vedrørende den kommunale administration.

Rummeligheden for kirkegårde fremgår af figur 2, afsnit 2.9.4.

HANDLINGSPLAN**SEKTORPLAN NR 6 - KOMMUNAL VIRKSOMHEDSPLAN****Anlægsplan**

aktivitet	1996	1997	1998	1999	2000 - 2005
Servicehus, Qeqertaq (FL + B)					
Bygningsovertagelser, brandvæsen					
Udvidelse kirkegården, Ilulissat					
Renovering af hegn, kirkegårde					
Renovering, fællesværksteder, bygder					
Servicehus, Ililmanaq					
Servicehus, Oqaatsut					

 Anlægsprojekt der er medtaget på finanslov (FL) og/eller kommunens budget (B)

 Anlægsønske der fremgår af sektorplanen

Investeringsplan, 1.000 kr.

Samlet anlægsudgift	1.295	600	0	0	
Hjemmestyrerefusion	1.100	600	0	0	
Kommunal anlægsudgift	195	0	0	0	

Driftsøkonomiplan, 1.000 kr

Kommunale virksomheder	1.263	1.330	1.344	1.366	
Øvrig teknisk virksomhed	1.063	1.068	1.068	1.078	
Brandvæsen og skorstensfejning	1.482	1.482	1.482	1.482	
Kirkegårde	20	20	21	21	
Tilskud m.v.	176	133	134	135	
Ialt	4.004	4.033	4.049	4.082	

Driftsøkonomiplanen er sammensat af følgende konti :

- Kommunale virksomheder 23
- Øvrig teknisk virksomhed 27
- Brandvæsen og skorstensfejning 25
- Kirkegårde 26
- Tilskud m.v. 28

2.7. SOCIAL OG SUNDHEDSPLAN

2.7.1. INDLEDNING

Social og sundhedsplanen omfatter følgende planemner:

- Offentlig hjælp.
- Forebyggelse.
- Børn og unge.
- Ældreforsorg.
- Sundhedsforhold.
- Politi og retsvæsen.

Politisk og administrativt hører området under Socialudvalget og Socialkontoret.

2.7.2. EKSISTERENDE FORHOLD OG UDVIKLINGSTENDENSER

OFFENTLIG HJÆLP

Der er i de senere år sket en kraftig forøgelse af den offentlige hjælp. Årsagen er den udprægede sæsonbeskæftigelse indenfor fiskerierhvervene, som i de seneste år er blevet forstærket af stadig større effektivitet i produktionsanlæg.

Bygge- og anlægsaktiviteterne i kommunen har desuden været under påvirkning af den generelle økonomiske afmatning.

Behovet for offentlig hjælp er i stadig stigning, hvor ændret familiemønster, beskæftigelsessituationen, forbedring af de sociale hjælpeforanstaltninger er faktorer, der har medvirket til forøget behov.

FOREBYGGELSE

Forebyggelsesarbejdet opererer primært med oplysningsvirksomhed i forskellige aktuelle situationer,

i foreninger private organisationer og lignende.

Der findes krisecenter i Ilulissat fast etableret i bebyggelsen ved Mathias Storch Aqq.

Offentligt forebyggelsesarbejde er først de seneste år ved at blive indarbejdet som en planlægningsfaktor.

BØRN OG UNGE

Siden 1976 er påvirkningen fra de "store årgange" indenfor gruppen børn og unge aftaget og nu ophørt. Men det er dog ikke lykkedes at opnå institutionsdækning efter den vedtagne dækningsgrad.

Ventelisterne på institutionspladser bliver ikke mindre trods ibrugtagning af nye institutioner. Ændrede familiemønstre og til/fraflytninger gør, at der stadig er behov for etablering af nye institutionspladser. Oversigt over sociale institutioner i 1993 sammenlignet med situationen på landsplan fremgår af figur 1. Som det ses, er dækningsprocenten højere end på landsplan, dog stadig lavest, når de 5 største byer sammenlignes.

ÆLDREFORSORG

Alderdomshjemmet i Ilulissat er udvidet fra 23 pladser til 36 pladser. Ilulissat kommune anvender desuden cirka 12 plejepladser på Ilulissat sygehus.

Der findes ældreboliger i Ilulissat by og i bygderne.

Hjemmehjælp og hjemmesygepleje er væsentlige faktorer i ældrearbejdet.

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil der blive redegjort for dækningsgrader for

	institut- pladser	dagpleje- pladser	0-6 årige	dækning %	vente- lister	vente- lister %
Ilulissat	307	28	636	53	149	23
Grønland	3.248	433	7.851	47	1.514	19

Fig. 1 - Institutionsdækning

aldersgrupperne, der er i vuggestue- og børnehavealderen, og der vil blive foretaget fremskrivning af det forventede behov indenfor planperioden. Ligeledes vil der blive udarbejdet en ældreprognose på grundlag af den landsdækkende befolkningsprognose. Der vil også blive redegjort for planemnerne sundhedsforhold, politi og retsforhold.

2.7.3. SOCIAL OG SUNDHEDSPOLITIK

Det er en generel målsætning, at der skal etableres de nødvendige antal institutionspladser, ældreboliger og ældrekollektiver.

Der er behov for en effektivisering af forebyggelsesarbejdet og for nedbringelse af behovet for offentlig hjælp.

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil den sociale udbygningsplan blive inddraget.

2.7.4. FORHOLDET TIL HOVEDSTRUKTUREN

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil der blive udarbejdet et særskilt hovedstrukturkort for social og sundhedsplanen, der vil vise eksisterende og planlagte institutioner m.m. og redegøre for den bymæssige sammenhæng, de indgår i.

HANDLINGSPLAN**SEKTORPLAN NR 7 - SOCIALPLAN****Anlægsplan**

aktivitet	1996	1997	1998	1999	2000 - 2005
Aldersintegreret 52 pladser (FL)					
Fritidshjem 40 pladser (FL + B)					
Alderdomshjem 14 pladser (FL + B)					
Ilulissat sygehus (FL)					
Hegn om Aleqa					

 Anlægsprojekt der er medtaget på finanslov (FL) og/eller kommunens budget (B)

 Anlægsønske der fremgår af sektorplanen

Investeringsplan, 1.000 kr.

Samlet anlægsudgift	5.800	17.400	0	0	
Hjemmestyrererefusion	2.600	11.800	0	0	
Kommunal anlægsudgift	3.200	5.600	0	0	

Driftsøkonomiplan, 1.000 kr

Offentlig hjælp og underhold	14.670	14.812	14.955	15.099	
Beskæftigelsesfremme	3.193	2.938	2.980	3.019	
Børn og unge	18.922	19.284	19.680	20.095	
Ældre og handicappede	13.517	13.742	14.008	14.281	
Ialt	50.302	50.776	51.623	52.494	

Driftsøkonomiplanen er sammensat af følgende konti :

- Offentlig hjælp og underhold 45, 44
- Beskæftigelsesfremme 46
- Børn og unge 40, 41
- Ældre og handicappede 47

2.8. SKOLEPLAN

2.8.1. INDLEDNING

Skoleplanen omfatter følgende planemner:

- Skolevæsenet.
- STI uddannelsen.
- Uddannelsesinstitutioner iøvrigt.

Folkeskolen er en kommunal skole og indeholder en obligatorisk 9-årig hovedskole samt en 3-årig fortsættelses- og kursussskole. Folkeskolen er henlagt under hjemmestyret og reguleres ved landstingsforordning nr. 8 af 15.04.1991.

På det kommunale niveau har kommunalbestyrelsen den overordnede styrelse. Den daglige ledelse henhører under Kultur- og Undervisningsudvalget og administrativt under Kultur- og Undervisningsforvaltningen.

Erhvervsuddannelsen (STI-skolen) henhører under landsstyret, og Direktoratet for Kultur, Uddannelse og Kirke varetager den overordnede administration på området.

2.8.2. EKSISTERENDE FORHOLD OG UDVIKLINGSTENDENSER

SKOLER OG ANTAL SKOLEELEVER

Antallet af skolesøgende børn var fra 1976-81 på cirka 1.000, men har siden vist sig jævnt faldende, således at der i 1994-95 var 835 skolesøgende i kommunen, heraf 764 i Ilulissat by. Jvf. figur 1.

Atuarfik Mathias Storch blev påbegyndt i 1956, men væsentligst bygget mellem 1965 og 1972. Atuarfik Jørgen Brønlund blev bygget i 1976. Til skolerne er knyttet et skolehjem bygget i 1969. Hverken skoler eller skolehjem er væsentligt

moderniseret, siden de blev bygget.

Der var sidst i 70'erne cirka 160 skolesøgende i bygderne. Antallet faldt voldsomt til cirka 60 sidst i 80'erne, men er nu steget igen til 71 børn. Ilimanaq skole er bygget i 1947. Oqaatsut skolekapel er fra 1957. Qeqertaq skolekapel er bygget i 1928 og udvidet i 1984. Efter opførelse af en kirke i bygden i 1992 er bygningen overgået til skolebrug alene. Saqqaq skole er opført i 1960 og udvidet i 1984.

STI-skolen i Ilulissat blev oprettet i 1988 i den tidligere socialforvaltning. I 1991 flyttede skolen til det tidligere posthus ved kommunkontoret. Skolen indskrives cirka 45 elever per år.

TILSTAND

Folkeskolen i Ilulissat by har på Atuarfik Mathias Storch og Atuarfik Jørgen Brønlund de nødvendige rammer for normalklasser, mens der er behov for nogen udbygning af faglokaler. Renovering og modernisering af skolerne er et generelt behov.

Folkeskolerne i bygderne har tilstrækkelig kapacitet, men også her er der et behov for modernisering.

Skolehjemmet trænger til modernisering.

STI skolen er for beskedne midler indrettet i det gamle posthus, men har små og helt utilstrækkelige lokaleforhold. Såfremt en større del af aldersgruppen søger STI uddannelsen, vil det være nødvendigt at søge lokaler udenfor skolen. Egentlige faglokaler findes ikke.

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil der blive indarbejdet en elevprognose for planperioden. Skipperskolen vil ligeledes blive behandlet.

	1. klasse	2.-9. klasse	specialklasser	10.-12. klasse	ialt
Ilulissat by	89	519	-	156	764
bygder	8	63	-	0	71

Fig. 1 - Skoleelever

2.8.3. SKOLEPOLITIK

Det er et mål at oprette skolerne i bygderne og at udvide og renovere de eksisterende skoler, specielt med faglokaler.

STI-skolen bør udvides, og der bør etableres flere erhvervsuddannelser.

2.8.4. FORHOLDET TIL HOVEDSTRUKTUREN

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil der blive udarbejdet et særskilt hovedstrukturkort for skoleplanen, der vil vise skole- og centerstrukturen.

HANDLINGSPLAN**SEKTORPLAN NR 8 - SKOLEPLAN****Anlægsplan**

aktivitet	1996	1997	1998	1999	2000 - 2005
Uddannelsescenter (B)					
Ombygning, AMS (B)					
Skoleudvidelser, Ilulissat					
Renovering, eksisterende skoler					
Udvidelse, STI skolen					

Anlægsprojekt der er medtaget på finanslov (FL) og/eller kommunens budget (B)

Anlægsønske der fremgår af sektorplanen

Investeringsplan, 1.000 kr.

Samlet anlægsudgift	2.225	2.000	0	0	
Hjemmestyrerrefusion	0	0	0	0	
Kommunal anlægsudgift	2.225	2.000	0	0	

Driftsøkonomiplan, 1.000 kr

Skolevæsenet	30.646	31.115	31.727	32.046	
STI	559	563	576	583	
Ialt	31.205	31.678	32.303	32.629	

Driftsøkonomiplanen er sammensat af følgende konti :

- Skolevæsenet 50

- STI 52

-

-

-

2.9. KULTUR OG FRITIDSPLAN

2.9.1. INDLEDNING

Kultur og fritidsplanen omfatter følgende planemner:

- Kultur.
- Fritidsområdet.
- Bevaringsforhold.

Kultur- og fritidsplanen omfatter aktiviteter, der indgår som vigtige elementer for andre sektorplaner. Især har kultur- og fritidsplanen en nær sammenhæng med erhvervsplanen (naturbevaring og turisme), skolerne, børn- og ungdomsområdet og ældreområdet.

Området hører under Kultur- og Undervisningsudvalget og Kultur- og Undervisningsforvaltningen.

2.9.2. EKSISTERENDE FORHOLD OG UDVIKLINGSTENDENSER

KULTUR

Kirker. Ilulissat by har 2 kirker, Zions kirken opført i 1781 og flyttet til sin nuværende plads i 1921, og Naalakatta Illua, der i 1976 blev flyttet til byen fra det nedlagte kulbrud Qullissat.

I Ilimanaq og Saqqaq er der små, ældre kirkebygninger. Qeqertaq fik en kirkebygning i 1992, og kun Oqaatsut har ikke egentlig kirkebygning, men et skolekapel.

I Agpat findes en gammel tilskodet kirkebygning, der ikke er i brugbar stand. Bygningen er bevaringsværdig.

Museum. Ilulissat museum blev indrettet i Ilulissats gamle præstebolig og seminarium, der blev opført i 1848 efter en omfattende restaurering i 1978. Ilulissats ældste bygning blev også efter restaurering inddraget til museumsbrug i 1985. Senest er et ældre pakhus ejet af KNI blevet indrettet til museumsformål.

Isamarbejde med hjemmestyret registreres og fredes en række *fortidsminder*. Fremhæves kan bopladserne Qajaa, Sermermiut og Saputit. Overalt i kommunen

findes der iøvrigt nedlagte bygder og bopladser, gamle teltpladser, kødgrave og begravelsespladser.

Kulturhal. Ilulissat kulturhal er bygget i 1988 i tilknytning til byens idrætshal. Hallen, der er på 680 m², er indrettet med scene, konferencelokale, anretterkøkken, garderobe og toiletter.

Forsamlingshuse. Ilulissats gamle forsamlingshus, B-211, er opført i 1962 og har en meget central beliggenhed. Den trænger meget til modernisering og vedligeholdelse.

Ilimanaqs forsamlingshus er opført i 1988 og er i god stand. Oqaatsuts forsamlingshus er fra 1923. Bygningen er bevaringsværdig og i rimelig stand, men trænger dog til en del modernisering og vedligeholdelse. Qeqertaq har forsamlingshus fra 1977. Huset trænger meget til vedligeholdelse. Saqqaq har et gammelt bevaringsværdigt mødehus fra 1928. Nyt møde-/forsamlingshus er taget i brug i 1992. Der er ikke truffet beslutning om anvendelsen af det gamle mødehus.

Lokalavis. Iluliarmioq blev startet i 1949 og er trods et par nedgange undervejs en meget velfungerende lokalavis på 44. årgang.

Lokal TV. Arctic TV er startet som privat kabel TV i 1972 og fungerer med flere ugentlige lokaludsendelser. Lokal TV udsendes nu fra en sender på Telefjeldet og nedtager også satellitprogrammer.

Bibliotek. Ilulissat bibliotek har lokaler i Mathias Storch skolen, men forholdene er små, ligesom der kun langsomt sker fornyelser og udvidelser i bogmængden.

Festpladser. Ilulissat by har ingen fast festplads. Den gamle heliportplads mod Sermermiut anvendes en hel del til større festligheder og har en god beliggenhed. Andre arealer har de seneste år været anvendt, for eksempel terrænet ved Hotel Arctic, hvorfra der er en flot udsigt over byen.

I bygderne og i det åbne land er der forskellige lokaliteter, der traditionelt anvendes til festligheder, men der er ingen steder etableret faste festpladser.

Kunstforening. Der er etableret en kunstforening i Ilulissat, og der er ønske om oprettelse af et arbejdende værksted med udstilling, eventuelt i tilknytning til turistaktiviteter.

FRITIDSOMRÅDET

Fritidsundervisning varetages af Kultur- og Undervisningsforvaltningen og foregår primært i eksisterende skolebygninger eller i sportshallen. Deltagerantallet i fritidsundervisningen varierer, men generelt er søgningen stor. Der foregår en hel del videre- og efteruddannelse i forbindelse med fritidsundervisningen ved de fire bygdeskoler.

Fritidsfaciliteter i Ilulissat er primært etableret til sportsaktiviteter og diverse foreningsarbejde.

Ilulissat Hallerne består af en stor sportshal og en mindre kulturhal samt tilhørende cafeteria, mødelokaler, omklædninger m.v. Der findes indkvarteringsmulighed i bygningen. Hallens faciliteter anvendes også i tilknytning til fodboldbanen, der ligger lige overfor hallerne.

Forsamlingshuse og bygdeskoler anvendes også til fritidsaktiviteter. I bygderne findes nogle mindre sportsarealer af varierende kvalitet.

Sportsaktiviteter i Ilulissat er en væsentlig del af befolkningens fritidsliv. Der findes adskillige sportsforeninger i Ilulissat, men næsten alle er henvist til at anvende hallerne og øvrige kommunale fællesfaciliteter.

Skisport dyrkes primært i form af langrend, idet Ilulissat området ikke har særlig høje fjelde, der giver mulighed for alpin skisport på konkurrence-niveau. Til gengæld har langrend et godt niveau i og Ilulissats landskab er velegnet til sporten.

Fritidssejladss aktiviserer en stor del af befolkningen, og selv om sejltiden begrænses af vinterisen, findes der et stort antal fritidsbåde i Ilulissat. Diskobugten ligger delvis beskyttet af Qeqertarsuaq og er et spændende og varieret farvand. Havneforholdene i Ilulissat er meget snævre, og selv om bådforeningen har etableret egne pontonbroer og andre faciliteter, kan det eksisterende område dårligt rumme flere fritidsfartøjer.

Kommuneplanen udlægger derfor Hollænderhavn som fremtidig marinaområde med dertil knyttede faciliteter.

Jollepladser reserveret ved Minnerup Aqq. og del af inderhavn reserveres fortsat til jollefiskere. I bygderne reserveres arealer til joller. Der skelnes i bygderne mellem erhvervs- og fritidssejladss.

Fritidshytter findes specielt ved kysten nordøst for Ilulissat, hvor Bredebugten og Kangersuneq er de foretrukne områder. Hytterne lå indtil for få år siden spredt, men i de seneste år har der været et stadigt større behov for arealer til hytter. Der er praktiseret et afstandskrav på 100 m. mellem hytterne for ikke at belaste det åbne land for meget. Inddragelse af nye områder og fastlæggelse af retningslinjer for hyttebyggeri må forudses.

Der er nøje sammenhæng mellem skoleområdet og fritidsundervisningen, således at forbedringer indenfor undervisningsområdet vil imødekomme behovet for forbedringer på fritidsundervisningsområdet.

Fritidsfaciliteterne skønnes at have en kapacitet, der i øjeblikket er tilfredsstillende. På længere sigt vil forbedringer på næsten alle områder være dog ønskelig.

Sportsaktiviteter har i haller og fodboldbane kapacitet efter nuværende behov, selv om drift og vedligehold ikke helt kan holde trit med nedslidningen. Oprettelse og forbedringer må forudses indenfor en kort årrække.

Sportsfaciliteter i bygderne er meget begrænsede, og forbedringer herunder legepladser til børn er ønskelige. Skisport må primært henvende sig til langrendsløbere, hvor området mod Sermermiut er særligt velegnet som udgangspunkt for langrendsfaciliteter.

NATURBEVARING

Ilulissat kommune har tæt omkring Ilulissat by nogle af Grønlands smukkeste og mest betagende naturområder. Jakobshavns Isbræ er den nordlige halvkugles mest kalvisproducerende gletscher. Isfjordens hellefiskebestand udnyttes til fangst af

fisk i meget høj kvalitet, og Isfjeldsbanken giver Ilulissat dens helt specielle og unikke karakter.

Fjordområdet og strømstedet ved Paakitsoq er også af helt speciel naturværdi og rummer særlige muligheder for flora og fauna. De nordlige fjorde har ikke den størrelse og storslåethed som Jakobshavns Isfjord, men medvirker dog til at præge Diskobugten, samtidig med at der findes et betydeligt fiskeri sted fra Saqqaq og Qeqertaq.

Ilulissat kommune rummer flere fuglefjelde, som desværre er blevet delvis forladt i de seneste år, og beskyttelsesforanstaltninger er nødvendige, hvis fuglebestandene skal bevares.

Saqqaq og Sermermiut rummer vidnesbyrd om Grønlands ældste befolkning og har givet navn til de ældste kulturer. Der findes mange andre steder i kommunen værdifulde minder om Grønlands gamle kulturer, både bopladser, minder om rendyrjagt m.m. Kun enkelte områder er fredede. Overvågning og beskyttelse varetages af Ilulissat museum og Grønlands Landsmuseum efter registreringer, der til stadighed suppleres med nye fund.

Den grønlandske natur har været beskyttet alene ved den lille befolkning i forhold til arealet samt ved befolkningens afhængighed af naturen. Den tekniske udvikling og øgede befolkning og turisme nødvendiggør, at der træffes foranstaltninger til beskyttelse af særligt værdifulde eller sårbare områder. Den grønlandske fredningslov resulterede i oprettelse af verdens største naturreservat, men der kan være behov for beskyttelse af områder på en mindre restriktiv måde.

Ilulissat kommune har ingen naturfredninger, men der er alligevel med fredning af fortidsminder restriktioner i mange områder.

Vedtægter, der skal beskytte mod udryddelse af naturlige ressourcer, er også en form for naturbeskyttelse. Ilulissat kommune har flere naturbeskyttende lokalvedtægter.

BYGNINGSBEVARING

Trods fredningslovgivningen i 1974 og i 1980 og indstilling af flere bygninger til fredning er kun 3

bygninger i Ilulissat kommune erklæret for fredede:

- Ilulissat museum, B-78, tidligere provstebolig og præsteseminarium.
- Agpat B-46 lejrskole, tidligere mandskabshus.
- Agpat B-58 lejrskole, tidligere bestyrerbolig.

Ilulissat kommune rummer adskilligt flere bevaringsværdige bygninger, og heldigvis er flere gamle bygninger blevet godt vedligeholdt og enkelte omhyggeligt restaureret.

Ilulissat by har flere byområder, hvor specielt ældre typehuse ved deres placering og ensartethed skaber smukke bymiljøer, der bør sikres.

Grønlands Hjemmestyre har i 1990 udarbejdet notatet "Ilulissat, bevaringsværdige bygninger og bydele". I forlængelse heraf er udarbejdet Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 31 af 30.10.1991 om varetagelse af bevaringshensyn i kommuneplanlægningen.

Herefter påhviler det i henhold til §1 kommunalbestyrelsen at bidrage til, at de landsplanmæssige bevaringsinteresser bliver tilgodeset i planlægningen og administrationen af kommunens byer og bygder, og i henhold til §2 at sikre, at disse interesser bliver indarbejdet i kommuneplanlægningen.

For særligt værdifulde bevaringsområder (§2 områder) skal der i dispositionsplanens rammer fastsættes tilstrækkeligt entydige bestemmelser, som sikrer de landsplanmæssige bevaringsinteresser. I overensstemmelse hermed er der i dispositionsplanens rammer fastlagt bestemmelser om sikring af disse interesser i havne- og administrationsområdet (område C6) og i Kirkebugten og museumsområdet (område D6).

For byens øvrige bevaringsværdige områder (§3 områder) skal der i kommuneplanlægningen tages stilling til, i hvilket omfang områderne skal bevares. I overensstemmelse hermed er nedenfor udpeget 3 §3 områder.

Kommunalbestyrelsen skal endvidere i henhold til §4 tilvejebringe en kortlægning og dokumentation af bevaringsinteresserne i bygderne og i anden bebyggelse uden for byerne. Disse interesser fremgår

af nedenstående liste over §4 interesser.

Nedennævnte bygninger og bydele må ikke uden særlig tilladelse ombygges, nedrives eller på anden måde ændres i forhold til nuværende udseende. De angivne bygninger og bydele kan, efter nærmere undersøgelser, indstilles til fredning, sikres ved efterfølgende udarbejdelse af lokalplaner, eller, såfremt efterfølgende undersøgelser viser, at bevaring ikke er berettiget, fjernes fra listen.

ILULISSAT BY (§2 OG §3 INTERESSER)

Havne- og administrationsområdet (§2 område): B-7, handelskontor opført 1781, B-8, kredsrettet opført 1761, B-9, pakhus opført 1800, B-10, handelschefbolig opført 1923, B-11, butik opført 1948-49, B-13, pakhus opført 1919, B-15, pakhus nu museumsanneks opført 1741, B-17, udhus til B-8 opført 1954, B-20, pakhus opført 1934, B-22, pakhus opført 1924, B-25, udhus til B-7 opført 1942, B-26, pakhus nu museumsanneks opført 1857, B- lagerbygning opført 1927.

Kirkebugten og museumsområdet (§2 område): B-3, sygehus opført 1925-26, B-4, provstebolig opført 1900, B-5, udhus til B-6 opført 1932, B-6, chefdistriktslægebolig opført 1898, B-75, Zionskirken opført 1782 flyttet 1932, B-78, museum opført 1844 og fredet, B-79, tidligere skole opført 1905.

Byområder iøvrigt (§3 områder): Den gamle typehusbebyggelse ved Illumiut. Typehusbebyggelsen i lokalområde A-15 ved Kuunnguarsuup Qaava og Alanngukasiup Qaava. Kirkeområdet ved Mathias Storchip Aqq. : B-987, Naalakkatta illua, tidligere kirke i Qullissat genopført 1976.

BYGDERNE (§4 INTERESSER)

Ilimanaq: B-803, lager opført 1950, B-804, fiskehus opført 1928, B-806, lager og tidligere kulhus opført 1950, B-807, tidligere bestyrerbolig opført 1751, B-808, lager opført 1950, B-810, kirke opført 1908, B-812, tidligere forsamlingshus opført 1910, B-827, tidligere trankogeri, samt området omkring de tidligere handelsbygninger.

Oqaatsut: B-62, pakhus opført 1894, B-66, kontor opført 1898, B-111, forsamlingshus opført 1923, B-122, butik opført 1921-23, samt området ved tidligere butik, lagerbygninger, kontor og forsamlingshus.

Agpat: B-46, lejrskole og tidligere mandskabshus opført 1869 og fredet, B-47, bager opført 1869, B-49, bødkerværksted opført 1914, B-50, fiskehus opført i 1931, B-52, kulhus opført 1987, B-54, pakhus opført 1869, B-55, petroleumshus opført 1916, B-58, lejrskole og tidligere butik/bestyrerbolig opført 1858 og fredet. Herudover hele Agpat øen.

Qeqertaq: B-38, lager og tidligere bestyrerbolig (kan evt. flyttes/fjernes), B-40, pakhus opført 1945, B-41, reklingehus opført 1943, B-43, kulhus opført 1893, B-103, pakhus og tidligere bestyrerbolig, ny kirke og området om denne. Herudover det gamle handelsområde.

Saqqaq: B-67, pakhus, B-69, pakhus opført 1911, B-71, pakhus opført 1922, B-72, pakhus opført 1893, B-73, kontor og tidligere bestyrerbolig opført 1905, B-86, tidligere forsamlingshus, B-143, kirke opført 1909. Herudover området ved de gamle handelsbygninger og kirken.

2.9.3. KULTUR- OG FRITIDSPOLITIK

Det er et mål at forbedre de fysiske rammer for kulturelle og fritidsaktiviteter i kommunen.

På bygningsbevaringsområdet skal de i listen angivne bygninger og bydele sikres gennem kommune- og lokalplanlægning, således at de nævnte bygninger og de nævnte omgivelser ikke uden særlig tilladelse ændres, ombygges eller nedrives. Hensigten hermed er at sikre bebyggelsernes særpræg. Registreringerne skal danne grundlag for tilvejebringelse af en bygningsbevaringsplan, der dels kan tage stilling til hvilke bygninger, der bør bevares, dels kan anvise, hvordan restaurering, renovering og fremtidig anvendelse skal foregå.

I tilknytning til erhvervsplanens målsætning om at udbygge udviklingsmulighederne på turistområdet, er det et overordnet mål at sikre de enestående og attraktive naturområder i kommunen og at udbygge mulighederne for en bæredygtig udnyttelse af disse naturressourcer.

I forbindelse hermed er det kommunalbestyrelsens ønske at friholde attraktive naturområder for dominerende anlæg. I forlængelse af tidligere drøftelser med hjemmestyret om fastlæggelse af fredningsgrænser skal nedenstående områder friholdes for permanente anlæg, indtil der i samarbejde med hjemmestyret er fastlagt retningslinjer for områdernes sikring, jvf. figur 1.

- Hele området omkring Isfjorden. Området afgrænses mod syd af kommunegrænsen og mod nord af hovedvandskellet. Det forudsættes, at isfjordsfiskeriet kan fortsætte som hidtil, og at der kan etableres vandindvinding i området. Aktiviteter i og omkring Ilimanaq skal reguleres indenfor rammerne af bygdeplanen. Der åbnes desuden mulighed for etablering af turistfaciliteter på Nunatarssuaq ved Jakobshavns Isbræ.

- Fjordsystemet indenfor Strømstedet ved Paakitsoq afgrænset af hovedvandskel mod nord og syd. Eksisterende anlæg i området kan fortsætte. Der vil være mulighed for etablering af vandkraftanlæg i området.

Herudover er det kommunalbestyrelsens mål at sikre,

at fritidshytter fordeles således, at der ikke kommer for hård belastning i særligt attraktive områder. (Der skal udlægges betydelige områder forbeholdt for fritidshytter og særlige områder til turisthytteområder),

at der i forbindelse med det videre kommuneplanarbejde skal tages stilling til rækkefølgen for frilandsplaner i frilandszonen.

at sports- og fritidsfaciliteternes tilstand i Ilulissat by nøje skal følges for nærmere at vurdere behovet for forbedringer.

at faciliteter til fritidssejlere ved Hollænderhavnen fremskyndes.

at forsamlingshusene i Ilulissat by, Oqaatsut og Qeqertaq bliver moderniseret.

at vinteroplægningspladser for både placeres spredt på egnede områder i tilknytning til de udlagte boligområder. Der skal ved etablering af nye boligområder udlægges passende arealer til bådeoplæg.

2.9.4. FORHOLDET TIL HOVEDSTRUKTUREN

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil der blive udarbejdet et særskilt hovedstrukturkort for kultur- og fritidsområdet.

Ligeledes vil der blive udarbejdet særskilt kort-illustrationer vedrørende naturbevaring.

Rummeligheden for de større fritidsanlæg og friholdte områder fremgår af figur 2.

område	fritidsanlæg / friholdt	areal	rummelighed
D-1	kirkegård	1,2 ha	lukket
D-2	hundeområde	14,6 ha	fuldt udnyttet
D-3	hundeområde	4,3 ha	25% udnyttet
D-4	kirkegård	0,6 ha	lukket
D-5	kirkegård	0,4 ha	lukket
D-6	kirkegård	7,9 ha	30% udnyttet
D-7	sportshal m.m.	1,4 ha	80% udnyttet
D-8	sportsplads	1,1 ha	fuldt udnyttet

Fig. 2 - Rummelighed, fritidsanlæg og friholdte områder

Fig. 1 - Områder med fredningsinteresser

HANDLINGSPLAN**SEKTORPLAN NR 9 - KULTUR- OG FRITIDSPLAN****Anlægsplan**

aktivitet	1996	1997	1998	1999	2000 - 2005
Mødehus, Qeqertaq (B)					
Bygningsbevaringsplan					
Naturbevaringsplan					
Havn / marina, Hollænderhavn					
Modernisering forsamlingshus, Ilulissat					
Modernisering forsamlingshus, Oqaatsut					

 Anlægsprojekt der er medtaget på finanslov (FL) og/eller kommunens budget (B)

 Anlægsønske der fremgår af sektorplanen

Investeringsplan, 1.000 kr.

Samlet anlægsudgift	78	42	0	0	
Hjemmestyrerrefusion	0	0	0	0	
Kommunal anlægsudgift	78	42	0	0	

Driftsøkonomiplan, 1.000 kr

Fritidsvirksomhed	1.424	1.445	1.470	1.496	
Biblioteksvæsen	340	347	356	364	
Museer	517	524	533	541	
Kultur-, oplysnings- og idrætsformål	1.656	1.668	1.679	1.690	
Ialt	3.937	3.984	4.038	4.091	

Driftsøkonomiplanen er sammensat af følgende konti :

- Fritidsvirksomhed 53
- Biblioteksvæsen 55
- Museer 56
- Kultur-, oplysnings- og idrætsformål 59

